

Latvijas Republikas
Uzņēmumu reģistrs

PUBLISKAIS
GADA
PĀRSKATS

**Uzņēmumu reģistra
lomas maiņas gads**

2022

Priekšvārds

Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrs (turpmāk tekstā – Reģistrs)¹ 2022. gadā apstiprināja iepriekšējā gadā noformulēto [stratēģiju](#) 2022.–2026. gadam, kas paredz nodrošināt iestādes digitālo transformāciju, noslēdzot 2017. gadā uzsākto pāreju no nacionāla līmeņa iestādes, kas klientus apkalpo klātienē, pieņemot vai izsniedzot dokumentus papīra formātā, uz starptautisku digitālu iestādi, kas klientus apkalpo attālināti, nodrošinot e-pakalpojumus digitālajā vidē, tostarp attīstot pašapkalpošanās e-pakalpojumu portfeli. Stratēģijas “sirds” ir esošo, pagājušā gadsimta deviņdesmitajos gados būvēto IT sistēmu nomaiņa, nepārtraucot reģistrācijas un informācijas pieejamības pakalpojumu nodrošināšanu, uz mūsdienīgiem IT risinājumiem. Tas ļaus uzlabot IT sistēmu darbības nepārtrauktību jeb pakalpojumu pieejamību un veidot jaunus klientorientētus e-pakalpojumus, ņemot vērā, ka 2012. gadā būvētā reģistrācijas e-pakalpojuma tehnoloģiskie risinājumi ir novecojuši un mūsdienīgas e-vides prasībām neatbilstoši, un transformācijā ietvert iekšējo procesu efektīvizāciju, juridisko procedūru vienkāršošanu un līdz ar to administratīvā sloga mazināšanu Reģistra klientiem nacionāli un starptautiski, atbilstoši Reģistra darbības moto – “datus uzraugām, klientus konsultējam”.

Iestādes digitālā transformācija skar organizāciju visos – pakalpojumu, procesu un darbinieku – līmeņos, nosakot secīgas izmaiņas vairāku gadu garumā. Darbu pie stratēģijas ieviešanas Reģistrs sāka jau 2021. gadā. Pirmais [stratēģijas ieviešanas](#) solis bija jaunas IT sistēmas būvniecības uzsākšana un normatīvo aktu izvērtēšana, negaidot stratēģijas apstiprināšanu. Veiktie priekšdarbi ļāva jau 2022. gadā klientiem lietošanai beta versijā nodot jauno pakalpojumu portālu registr.ur.gov.lv, kas kļuva par [pirmo publiski redzamo soli iestādes digitālajā transformācijā](#), atbilstoši stratēģijai.

Reģistra stratēģijas ieviešanu ietekmēja 2022. gada 24. februārī Krievijas sāktais neprovocētais, netaisnais un apzinātais pilna mēroga agresijas karš pret Ukrainu. Par spīti Krievijas centieniem šķelt Eiropas Savienību un NATO – Latvijas drošības un labklājības garantus – tās ir bijušas vienotas, sniedzot visplašāko palīdzību Ukrainai un parādot koordinētu, ātru, izlēmīgu rīcību. Viens no atbildes soļiem bija Eiropas Savienības (turpmāk – ES) sankcijas Krievijai, lai, īstenojot spiedienu uz Krieviju, piespiestu apstādināt tās agresiju, nolikt ieročus, atkāpties, pieņemt zaudējumu, lai vājinātu tās ekonomiku un kara vešanas industriju, lai tā nespētu karot ne Ukrainā, ne citās kaimiņvalstīs.

ES sankciju praktiskā ieviešana izgaismoja, ka Reģistrs – ar kvalitatīviem datiem juridisko personu reģistros, kuros atklājas saites starp juridiskām un fiziskām personām – atrodas sankciju praktiskās ieviešanas epicentrā. Tas Reģistram prasīja strauji pielāgoties situācijai, ko izraisījis Krievijas pilna apmēra karš Ukrainā, galveno fokusu no iestādes stratēģijas ieviešanas novirzot uz ar sankciju ieviešanu saistīto jautājumu risināšanu. Gan publiskais, gan privātais sektors Reģistram prasīja nodrošināt uzņēmējdarbības vides skatloga funkciju – nodrošināt datu pieejamību, lai katra iestāde, katrs komersants, balstoties uz tiem, varētu piemērot sankcijas sankcionēto personu caur juridiskām personām piederošajiem aktīviem, piemēram, zemesgrāmatā, bankās u.c.

Starpvaldību organizācija [Finanšu darījumu darba grupa \(FATP\)](#) jau 2021. gadā līdz ar globālu cīņu pret naudas atmazgāšanu aicināja pievērst uzmanību reģistru iestāžu jaunajai lomai – tās līdz ar informācijas par patiesajiem labuma guvējiem uzkrāšanu no datu reģistrētājām caur datu pieejamības un datu aktualitātes 3A zīmē, jeb akurāti (pareizi), adekvāti (atbilst reālajai situācijai) un aktuāli (jaunākā informācija) dati,

¹ Uzņēmumu reģistrs ir [patstāvīga valsts iestāde](#), kas uztur publiskus reģistrus, glabājot un nodrošinot piekļuvi informācijai par visām juridiskajām personām Latvijā (uzņēmumi, nevalstiskās organizācijas, publiskā sektora iestādes) un dažādiem juridiskiem faktiem (maksātnešpēja, laulību līgumi, komercķīlas), lai nodrošinātu drošu darījumu vidi valstī. Iestādes politiku nosaka Tieslietu ministrija. Tieslietu ministrija neietekmē Uzņēmumu reģistra funkciju izpildi – lēmumus pieņemt Reģistra valsts notāri, un viņu lēmumu apstrīdēšanas iesniegumus izskata Reģistra galvenais valsts notārs.

nodrošināšanu kļūst par noziegumu novēršanas un atklāšanas sistēmu elementu. Reģistra lomas maiņa Latvijā sākās 2022. gadā, turklāt ne tikai naudas atmazgāšanas kontekstā, bet, galvenokārt, sankciju ieviešanas un valsts drošības kontekstā.

Reģistra lomas maiņu – no iestādes, kas likumos noteiktā kārtībā juridisko personu reģistros fiksē aktuālos datus par juridisko personu juridisko statusu un fizisko personu, kas darbojas juridisko personu vārdā, datus (vārds, uzvārds, personas kods), uz iestādi, kas nodrošina reģistrēto datu pieejamību sabiedrības vajadzībām – sekmēja sabiedrības pieprasījums Krievijas kara Ukrainā ēnā. Turklāt pieprasījums bija ne tikai pēc datiem, kas ir reģistros reģistrēti un brīvi pieejami, bet arī pēc inovācijas – datu analītikas, jeb ar kurām Latvijā reģistrētām juridiskajām personām ir saistītas ES sankciju sarakstos iekļautās fiziskās personas un līdz ar to uz kuru juridisko personu aktīviem (manta, nauda) sankcijas attiecināmas. Reģistrs prasīto analītiku varēja veiksmīgi īstenot, ņemot vērā iepriekšējo gadu reformas Reģistrā – datu uzkrāšanu par uzņēmumu faktiskajiem īpašniekiem jeb patiesajiem labuma guvējiem, balstoties uz dokumentāriem apstiprinājumiem un valsts notāru pēdējos gados uzsākto jauno praksi – juridiskās informācijas, juridisko personu pārrobežu ķēžu analīzi.

Pirmie aizmetņi Reģistra lomas maiņai datu analītikas jomā parādījās jau 2019. gadā, kad likumdevējs Reģistrā strādājošajiem ierēdņiem – valsts notāriem – deva tiesības [prasīt papildu informāciju](#) pie patiesā labuma guvēja atklāšanas pirms fiziskās personas reģistrēšanas attiecīgajā juridisko personu reģistrā. Tādējādi valsts notāru darba pienākumos tika iekļauta jauna, iepriekš nebijusi funkcija – iesniegtās un citos resursos pieejamās informācijas analīze reģistrējamo datu kvalitātes nodrošināšanai 3A zīmē. Iepriekš valsts notāru veiktās pirmsreģistrācijas pārbaudes balstījās uz iesniegtās informācijas pārbaudi attiecībā pret likumos noteikto, citos reģistros fiksēto u.tml.

Tādējādi 2022. gada 24. februārī, kad Krievija uzsāka pilna apmēra karu Ukrainā, Reģistrā jau bija ne tikai uzkrāti dati par juridisko personu patiesajiem labuma guvējiem, fiksējot uzņēmumu ķēdi caur kuru fiziskā persona uzskatāma par faktisko īpašnieku, bet arī zināšanas par datu analītiku juridisko personu ķēžu izpētei. Rezultātā, pateicoties darbinieku entuziasmam un augstai motivācijai saistībā ar Latvijas valsts drošību, Reģistrs spēja iestādes vestajos reģistros esošo sankcionēto fizisko personu un ar tām saistīto juridisko personu identifikāciju veikt operatīvi un uz esošo resursu pamata. Balstoties uz Reģistra analītiku, sankcijas spēja operatīvi nodrošināt gan valsts sektors, piemēram, citi reģistri, gan privātais sektors, piemēram, bankas. Par ieguldījumu sankciju piemērošanas jautājumu risināšanā Reģistrs 2022. gadā saņēma novērtējumu - tieslietu ministra [balvu “Jaunrade tiesiskai Latvijai”](#).

Tādējādi 2022. gadā sabiedrības pieprasījums pēc datiem un novērtējums jeb uzticēšanās Reģistra datiem iezīmēja iestādes lomas maiņu: no iestādes, kas reģistrē aktuālo informāciju par uzņēmējdarbības vides spēlētājiem, uz uzņēmējdarbības vides skatlogu, kurā katrs var izvēlēties drošas un caurspīdīgas vides nodrošināšanai nepieciešamo informāciju.

2022. gadā Reģistra [darba kvalitāte tika novērtēta arī starptautiski](#) – pētījumā “Globālais datu barometrs” ([Global Data Barometer](#)), kurā vērtēts datu stāvoklis 109 pasaules valstīs, Latvijas valsts ar Reģistra datiem par uzņēmumiem un patiesajiem labuma guvējiem saņēma trešo labāko vērtējumu pasaulē aiz Dānijas un Apvienotās Karalistes.

Krievijas karš Ukrainā Latvijai 2022. gadā atnesa arī kiberuzbrukumus, tostarp tos piedzīvoja arī Reģistra informācijas sistēmas. Pateicoties darbinieku profesionalitātei, entuziasmam un augstai motivācijai saistībā ar Latvijas valsts drošību, kā arī sadarbības partneriem, uzbrukumus izdevās atvairīt bez zaudējumiem.

Iestādes digitālā transformācija notika ne tikai IT sistēmu līmenī. 2022. gadā Reģistra Arhīva nodaļa pirmo reizi iestādes vēsturē Nacionālajam arhīvam nodeva elektroniskos dokumentus.

Atbilstoši Reģistra stratēģijai iestāde transformējas ne tikai tehnoloģiski. Viena no transformācijas šķautnēm ir arī pāreja no nacionāla līmeņa iestādes, kas apkalpo klientus Latvijā, uz starptautisku iestādi, kas, pirmām kārtām, visus ES rezidentus apkalpo pēc vienotiem ES standartiem, otrām kārtām, spēj apkalpot arī ES nerezidentus. 2022. gadā Reģistrs piedzīvoja starptautisku izrāvienu - sākot ar dalīšanos pieredzē par patieso labuma guvēju atklāšanu ar citu Eiropas valsti, kā arī Latīņamerikas un Āfrikas Savienības biznesa reģistriem un politikas veidotājiem līdz Reģistra galvenās valsts notāres intervijām Francijas un Norvēģijas medijos par Latvijas pozīciju uz [ES Tiesas spriedumu](#) par uzņēmumu īpašnieku publisko pieejamību.

Uz ES Tiesas 22.11.2022. spriedumu [Eiropas valstis reaģēja divējādi](#). Arī Latvija izvērtē sprieduma ietekmi uz normatīvo aktu regulējumu. 2022. gada nogalē Reģistrs iniciēja [sabiedrības diskusiju](#) par šo jautājumu, atbilstoši iestādes vīzijai "Reģistrs ir uzticama, inovatīva un sabiedrībai atvērta valsts pārvaldes iestāde Latvijā un Eiropā", kā arī atbilstoši Ministru Kabineta uzstādījumam par [sabiedrības līdzdalību](#) publiskās pārvaldes lēmumu pieņemšanas procesā.

Starptautiskās datu apmaiņas jomā 2022. gadā turpinājās datu nodošana vienotajā [Eiropas e-tiesiskuma portālā](#), kā arī Eiropas reģistru savstarpējās savienojamības sistēmā (BRIS, BORIS), lai mazinātu administratīvo slogu uzņēmējiem un uzlabotu uzņēmējdarbības vides caurspīdīgumu.

2022. gads bija smags personālvadībā. Reģistra komanda vēsturiski ir bijusi atvērta izaugsmei un attīstībai, tas akcentēts arī vairāku periodu attīstības stratēģijās. Piemēram, jau 2008. gadā Reģistrs kā viena no pirmajām iestādēm valsts pārvaldē sāka pieņemt elektroniski parakstītus dokumentus un izbūvēja pirmo e-pakalpojumu versiju, 2017. gadā sāka mērķtiecīgu klientu komunikāciju, klientus virzot no klātienas apkalpošanas uz e-vidi, 2018. gadā Reģistrs kļuva par pirmo valsts iestādi, kas izmanto mākslīgā intelekta atbalstu klientu apkalpošanas jomā, ar 2019. gadā iedotajām pilnvarām Reģistrs kļuva par līderi pasaulē datu atvērības un pieejamības jomā, tostarp ar datiem par patiesajiem labuma guvējiem un kļūstot par partneri tādai starptautiskai organizācijai kā [Open Ownership](#), 2021. gadā Reģistrs stratēģijā formulēja, ka attālinātais darbs pēc izvēles ir iestādes "jaunais normāli", lai, ņemot vērā kopējo darbinieku atalgojumam piešķirto nepietiekamo budžetu un kritiski zemās darbinieku algas, kas ir otras zemākās publiskajā sektorā aiz Sporta muzeja, radītu inovāciju darbinieku motivēšanas jomā. 2022. gadā Reģistrs nonāca pie secinājuma, ka iekšējā iestādes finanšu un intelekta kapacitāte un personāla iniciatīva tuvojas pilnīgam izsīkumam un izdegšanai un, nespējot konkurēt darbaspēka tirgū, jāstopas ar kvalitatīvu ekspertu trūkumu. Tādējādi iestāde atrodas bezdibeņa malā – datu aktualitātes nodrošināšana 3A zīmē, sankciju analītika, digitalizācijas procesu ieviešana iestādes, Latvijas un Eiropas Savienības līmeņos, kiberdrošības standartu realizēšana ietver ļoti augstus riskus. 2022. gadā valsts pārvaldē kopumā tika uzsākta atalgojuma reforma, kas ļauj cerēt, ka 2023. gada un 2024. gada laikā atalgojums iestādes darbiniekiem ļaus sasniegt Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumā noteikto vēlamo mēnešalgas līmeni (skalas viduspunkts). Publiskā gada pārskata gatavošanas brīdī Saeima vēl 2023. gada valsts budžetu nav apstiprinājusi.

2022. gadā notika izmaiņas Reģistra vestajos reģistros. Publiskās un privātās partnerības līgumu reģistrs 31.12.2022. tika nodots Iepirkumu uzraudzības birojam. Savukārt 2022. gada tika pieņemts [Interesu pārstāvniecības atklātības likums](#), kas stājas spēkā 01.01.2023. Tas Reģistram uztic jaunu pienākumu - interešu pārstāvības reģistra un deklarēšanas sistēmas izveidi, kas darbu uzsāks 01.09.2025.

Reģistra kā uzņēmējdarbības vides skatloga informācija atklāj, ka Latvijā turpina samazināties jaundibināto uzņēmumu skaits, kas liek izvirzīt divas pretējas hipotēzes: 1) rūkošie statistikas rādītāji liecina, ka uzņēmējdarbības vidē kaut kas nav kārtībā ar atbalstu, nodokļu sistēmu vai tml., 2) stingrākas kontroles ēnu ekonomikas mazināšanai pie reģistrācijas attur shēmotājus dibināt arvien jaunas juridiskās konstrukcijas negodprātīgu darbību veikšanai. Lai rastu atbildi, būtu nepieciešams plašāks pētījums, kurā izvērtēt faktisko ekonomikas auglību kontekstā ar uzņēmumu skaita dinamiku.

Galvenā valsts notāre

Guna Paidere

A handwritten signature in blue ink, consisting of stylized, cursive letters that appear to be 'G.P.' followed by a flourish.

Saturs

Priekšvārds.....	2
1.Iestādes darbības rezultāti.....	7
1.1. Klienti: Attālinātā atbalsta pilnveide.....	7
1.2. Informācijas pieejamība: datu pieejamības nozīme pieaug	8
1.3.Digitalizācija: digitālās transformācijas pirmie rezultāti	12
1.4. Uzņēmējdarbības reģistri: valsts notāru lomas maiņa.....	16
1.5. Organizāciju reģistri: klienti atbalsta pāreju uz e-vidi.....	18
1.6. Līgumu reģistri: digitālais dzīvesveids nostiprinās	21
1.7. Datu aktualitātes nodrošināšana: trīs līmeņos	22
1.8. Maksātspējas reģistrs: sāk atgriezties pirms Covid līmenī.....	26
1.9. Publiskā sektora iestādes: efektivitātes izaicinājumos	27
1.10. Skaitļi Uzņēmumu reģistrā 2022	28
2.Budžeta informācija	29
2.1. Finansējums un tā izlietojums.....	29
2.2. Bilance.....	30
3.Personāls.....	30
3.1. Personāla apmierinātība ar attālināto darbu.....	32
3.2. Statistika par personālu	32
3.3.Nodarbināto sadalījums pa vecuma grupām	33
4.Komunikācija ar sabiedrību.....	34
4.1. Stratēģiskā komunikācija	34
4.2. Starptautiskā komunikācija.....	36
4.3. Klientu komunikācija.....	39
4.4. Darba devēja tēls	40
4.5. Iesaiste valsts pārvaldes īstenotajos projektos.....	41
4.6. Mediju komunikācija.....	42

1. Iestādes darbības rezultāti

Reģistrs 2022. gadā strādāja pie iepriekš noteikto prioritāšu realizācijas.

1.1. Klienti: Attālinātā atbalsta pilnveide

2022. gadā Reģistrs strādāja pie klientu apkalpošanas kultūras maiņas, balstoties uz [Klientu atbalsta standartu](#). Uzmanības fokusā bija klientu atbalsta kvalitātes uzlabošana, iedziļinoties klientu problemātikā un izslēdzot nevajadzīgu birokrātiju, kā arī aktuālas un noderīgas informācijas nodrošināšana Reģistra 24/7 pieejamajos informācijas resursos un atbalsta rīkos – e-pakalpojumos, tostarp jaunajā reģistrācijas pakalpojumā, pakalpojumu aprakstos ‘pa soļiem’ tīmekļvietnē.

Tā kā iestādes digitālā transformācija paredz pāreju uz tikai digitāliem pakalpojumiem, arī klientu atbalsts tiek nodrošināts tikai attālināti, saglabājot esošos pakalpojumu un klientu atbalsta kanālus un pilnveidojot saturu tajos. Ņemot vērā, ka Reģistra klientiem ir atšķirīgas e-prasmes un digitālā pieredze, tiek stiprinātas arī konsultantu zināšanas par e-lietām, kas rezultējas konsultācijās par Latvijas un ārvalstu e-parakstiem, e-atvasinājumu veidošanu, kā arī e-adresi un citiem ar e-vidi saistītiem jautājumiem, kuri, lai gan nav Reģistra tiešās kompetences jautājumi, klientiem kļūst aktuāli, saņemot Reģistra pakalpojumus e-vidē.

Līdzās jautājumiem, kas saistīti ar e-vidi, konsultācijas tika sniegtas arī par jautājumiem, kas saistīti ar neaktīvu zemnieku saimniecību un individuālo uzņēmumu likvidāciju gadījumos, kad uzņēmumam bija parādsaistības pret valsti (Valsts ieņēmumu dienestu), tika sniegtas konsultācijas publisko personu un iestāžu pārstāvjiem par datu aktualitātes nodrošināšanu Publisko personu un iestāžu sarakstā, kurā informāciju publiskās personas un iestādes ievada par sevi pašas. Salīdzinoši maz konsultāciju bija nepieciešams par reģistrācijas pieteikumu sagatavošanu un iesniegšanu 2022. gadā klientiem lietošanai beta versijā nodotajā jaunajā pakalpojumu portālā registrs.ur.gov.lv, kas liecina, ka klienti jaunajā e-pakalpojumā spēj pašapkalpoties, balstoties uz e-vidē izveidoto klientu atbalstu.

Ņemot vērā, ka 2022. gadā nebija būtisku reformu normatīvo aktu regulējumā, samazinājās nepieciešamo konsultāciju skaits, kas ļāva uzlabot atbildēto (“pacelto”) zvanu statistiku, kā arī apliecināja, ka iepriekš izveidotie attālinātā atbalsta rīki, piemēram, pakalpojumu apraksti “pa soļiem” Reģistra tīmekļvietnē, ļauj klientiem pašapkalpoties, kas atbilst iestādes stratēģiskajam kursam.

Atbildēto zvanu skaits

2021 94% ↓ 1%

2022 95% ↑ 1%

UNA sarunas

2021 17887 ↑ 4%

2022 8796 ↓ 51%

Virtuālais asistents UNA (“uzņēmēju nākotnes atbalsts”) 2022. gadā piedzīvoja transformāciju – notika UNA gatavošana “pārcelties” no Reģistra tīmekļvietnes uz [jauno pakalpojumu portālu](#), lai turpmāk atbalstu klients saņemtu pakalpojuma vietnē tieši.

Prioritātes 2023. gadā:

Plānota UNA pārcelšana uz jauno pakalpojumu portālu, kā arī jāveic sagatavošanās darbi, lai iestādes oficiālo tīmekļvietni www.ur.gov.lv varētu pārcelt uz valsts un pašvaldību iestāžu tīmekļvietņu vienoto platformu, tostarp jāveic analīze, kura tīmekļvietne – pakalpojumu portāls vai iestādes oficiālā tīmekļvietne, ir piemērotākā vieta pakalpojumu aprakstu izvietošanai un kādiem tiem jāizskatās.

Reģistra klienti:

Reģistra klienti ir ļoti dažādi - lielākās klientu grupas veido paši uzņēmēji (īpašnieks (dalībnieks) un valdes loceklis vienā personā), pieredzējuši juristi, kuri palīdz vietējiem un ārvalstu uzņēmējiem sarežģītākos, tostarp pārrobežu, gadījumos, biedrību vadītāji, kā arī valsts iestādes, kuras gan iesniedz informāciju (publiskā sektora saraksts, aizliegumu reģistrēšana), gan arī saņem informāciju no Reģistra vestajiem reģistriem, un fiziskās personas – laulību līgumu slēdzēji un līguma slēgšanā iesaistītie zvērinātie notāri.

Kā primāro mērķauditoriju Reģistrs ir izvirzījis uzņēmējus, tāpēc arī klientu apkalpošanas mērķis – pilnveidot pakalpojumus, konsultēt klientus, uzraudzīt datus un kļūt tikpat inovatīviem un elastīgiem kā mūsu klienti. Reģistra stratēģiskais mērķis ir tikai digitāli pakalpojumi. Tuvošanās mērķim notiek pakāpeniski, jo klientu paradumi mainās lēni. Tomēr pēdējo gadu dati apliecina, ka klienti kopumā pozitīvi uztver pāreju uz e-vidi un attālinātu apkalpošanu, kā arī pēdējos gados uzlabojas klientu digitālās prasmes dažādās vecuma grupās.

1.2. Informācijas pieejamība: datu pieejamības nozīme pieaug

Reģistra jau vēsturiski, līdz ar iestādes dibināšanu 1990. gadā, kā viens no pamatpienākumiem tika noteikts reģistros reģistrētās informācijas pieejamības nodrošināšana. Sākotnēji informācijas pieejamība tika nodrošināta tikai papīra izziņu un dokumentu kopiju veidā. Vēlākos gados Reģistra informācijas pieejamību e-vidē kā Reģistra informācijas atkalizmantojams nodrošināja iestādes sadarbības partneris pretī nodrošinot Reģistra IT sistēmu. Vēlāk Reģistrs iestādes IT sistēmas pārņēma valsts pārziņā, un par Reģistra informācijas atkalizmantojājiem kļuva vairāki komersanti, kas informāciju no Reģistra pirka kā lielapjoma datus un pēc tam veidoja savas datu atlases, maksas informācijas pakalpojumus e-vidē.

Kopš 2020. gada Reģistrs informācijas pieejamību e-vidē nodrošina patstāvīgi. Pārmaiņas bija saistītas ar diviem pamatiemesliem. Pirmkārt, Digitalizācijas direktīva prasīja, lai pati reģistra iestāde kļūst par reģistros ierakstītās informācijas izsludinātāju juridiskā nozīmē (iepriekš informācijas izsludināšanu nodrošināja Latvijas Republikas oficiālais izdevums "Latvijas Vēstnesis"), kā arī nodrošina savu IT sistēmu sasaisti ar citām Eiropas Savienības valstu biznesa reģistru iestādēm vienotajā ES platformā informācijas apmaiņai starp iestādēm birokrātiskā sloga mazināšanai klientiem. Otrkārt, Reģistra pienākums nodrošināt caurspīdīgu uzņēmējdarbības vidi Latvijā un Eiropā, kā reģistrējot datus 3A (akurāti, aktuāli, adekvāti) zīmē, tā nodrošinot datu pārrobežu pieejamību naudas atmazgāšanas novēršanai u.c.

Tā rezultātā Reģistrs informāciju nodrošina brīvpieejā vairākos veidos nacionālā un starptautiskā līmenī, slēdzot un transformējot vecos un attīstot jaunus informācijas izplatīšanas un pieejamības nodrošināšanas kanālus, atbilstoši Latvijas digitālās transformācijas pamatnostādņem un ES vienotajam regulējumam.

Nacionālā līmenī – Latvijas – uzturētajās vietnēs dati brīvpieejā pieejami: informācijas vienumi - Reģistra informācijas tīmekļvietnē <https://info.ur.gov.lv>, šajā platformā notiek arī informācijas izsludināšana juridiskā nozīmē; lielapjoma dati – pakalpojumā "[sistēma sistēmā](#)" (API) un Latvijas atvērto datu portālā [atvērto datu veidā](#) septiņu tematisku datu kopu veidā.

Jāpiebilst, ka Latvijas uzturētajās vietnēs/rīkos dati ir pieejami arī Latvijas nerezidentiem, atbilstoši katras vietnes/datu veida autentifikācijas nosacījumiem. Reģistra informācijas tīmekļvietnē aktuālie dati pieejami bez autentifikācijas, bet vēsturiskie dati un publiskās daļas dokumenti – autentifikācijai izmantojot Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM) pārraudzībā esošā valsts pārvaldes pakalpojumu portāla Latvija.lv autentifikācijas rīkus kā e-parakstu, kas atbilst jaunākajai Elektroniskās identifikācijas un uzticamības pakalpojumu regulai (eIDAS regula), un vairākas Latvijas internetbankas. Pakalpojumu "sistēma sistēmā" iespējams saņemt no valsts informācijas sistēmām tieši, izmantojot VARAM pārraudzībā esošo platformu API pārvaldnieks, pakalpojumu pieprasot VARAM pārraudzībā esošajai Valsts reģionālās attīstības

aģentūrai (VRAA) tieši. Savukārt atvērtie dati pieejami brīvi, bez reģistrācijas VARAM uzturētajā Latvijas Atvērto datu portālā.

2022. gadā stabilizējās skatījumu skaits Reģistra informācijas tīmekļvietnē, ļaujot prognozēt, ka visticamāk arī nākotnē skatījumu skaits saglabāsies pašreizējās robežās.

Skatījumu skaits informācijas tīmekļvietnē <https://info.ur.gov.lv>

2021 1,8 miljoni ↑ 12%

2022 1,7 miljoni ↓ 6%

Pieprasījumu skaits pakalpojumā "sistēma sistēmā" (API)

2021 59,6 miljoni ↑ 716%

2022 39,4 miljoni ↓ 34%

Arī pieprasījums pēc lielapjoma datiem pakalpojumā "sistēma sistēmā", kas pieejams, izmantojot valsts centralizēto risinājumu API pārvaldnieks, ir stabilizējies. 2021. gadā pieprasījumu skaits sasniedza teju 60 miljonus, kas bija lēciens par 716%, salīdzinot ar 2020. gada 7 miljoniem pieprasījumu. Savukārt 2022. gadā pieprasījumu skaits ir matemātiski krities par 34%, kas izskaidrojams ar, nevis reālā pieprasījuma krituma, bet paša pakalpojuma tehnisko transformāciju. Respektīvi, 2021. gadā lielapjoma datu saņemšanu pakalpojumā "sistēma sistēmā" Reģistrs nodrošināja divos informācijas izplatīšanas kanālos: vēl darbojās "vecie" izplatīšanas kanāli pa kuriem Reģistrs vēsturiski nodeva lielapjoma datus industriālajiem lietotājiem, kā arī darbojās jaunais informācijas izplatīšanas kanāls – VARAM izveidotais centralizētais risinājums API pārvaldnieks, un Reģistrs visus "vecos" izplatīšanas kanālu klientus ļoti aktīvi virzīja uz API pārvaldnieku. Tādējādi 2021. gadā visi vēsturisko datu izplatīšanas kanālu un datu XML formātā lietotāji – privātie un valsts sektors – virzījās uz API pārvaldnieku, tostarp četri lielie Reģistra informācijas atkalizmantojami (Lursoft IT, Firms.lv, Crefo rating, Kredītinformācijas birojs), pārejas gaitā, visticamāk, veicot visu datu un dokumentu pārlādi. Savukārt ar 2022. gadu visi "vecie" datu izplatīšanas kanāli tika noslēgti un palika tikai API pārvaldnieks, arī vēsturiskie lietotāji jau bija pārgājuši, un līdz ar to datu izplatīšana pakalpojumā "sistēma sistēmā" iegāja normālas darbības režīmā.

2022. gadā Reģistrs pēc savas iniciatīvas, reaģējot uz klientu (politiskās partijas, politikas pētnieki, žurnālisti) pieprasījumu 2022. gada oktobra Saeimas vēlēšanu kontekstā, sāka publiskot un attiecīgi arī aktualizēt [politisko partiju biedru skaitu](#) brīvpieejā Reģistra tīmekļvietnē.

Starptautiskā līmenī informācijas no Reģistra vestajiem reģistriem pieejamība tiek nodrošināta vienotajā Eiropas e-tiesiskuma portālā <https://e-justice.europa.eu> Informācija no Reģistra vestajiem reģistriem vienotajā Eiropas meklētājā tiek nodota pa tematiskām grupām, atbilstoši Eiropas Savienības regulējumam (no komercreģistra (BRIS) un maksātspējas reģistra, kā arī informācija par patiesajiem labuma guvējiem (BORIS)).

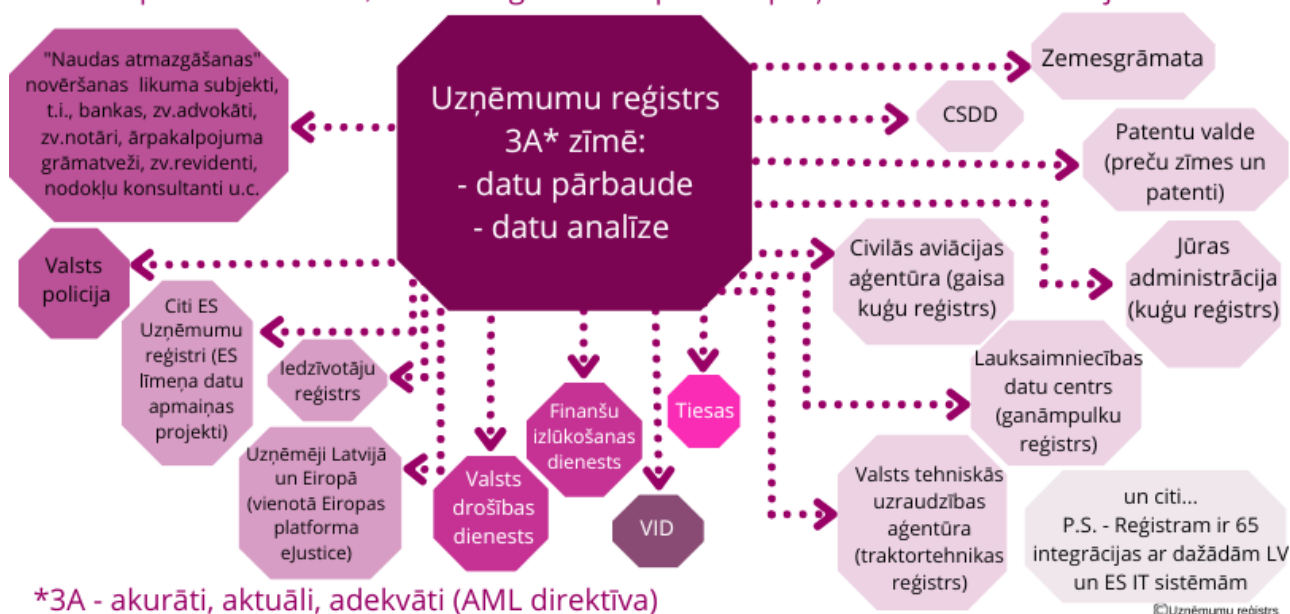
Tieslietu ministrija un Uzņēmumu reģistrs 2019. gadā [pievienojās](#) patieso labuma guvēju [Atklātības principiem](#), un viena no apņemšanās sastāvdaļām ir nodrošināt patieso labuma guvēju informācijas pieejamību [Open Ownership register](#). Latvija bija viena no pirmajām valstīm pasaulē, kas piedāvāja patieso labuma guvēju datus atbilstoši "Open Ownership" noteiktajam standartam (atvērto datu formā). Savukārt 2022. gadā norisinājās darbs, lai ieviestu regulāru datu nodošanu minētajai organizācijai. Plānots, ka 2023. gadā dati no Latvijas reģistra būs pieejami "Open Ownership register" meklētājā.

Reģistra iepriekš plānoto informācijas pieejamības kanālu un to kvantitatīvo un kvalitatīvo attīstību 2022. gada 24. februārī pārtrauca Krievijas pilna apmēra karš Ukrainā. Par spīti Krievijas centieniem šķelt Eiropas Savienību un NATO – Latvijas drošības un labklājības garantus – tās ir bijušas vienotas, sniedzot

visplašāko palīdzību Ukrainai un parādot koordinētu, ātru, izlēmīgu rīcību. Viens no atbildes soļiem bija Eiropas Savienības (turpmāk – ES) sankcijas Krievijai, lai, īstenojot spiedienu uz Krieviju, piespiedu apstādīnāt tās agresiju, nolikt ieročus, atkāpties, pieņemt zaudējumu, lai vājinātu tās ekonomiku un kara vešanas industriju, lai tā nespētu karot ne Ukrainā, ne citās kaimiņvalstīs. Lai Latvija sankcijas spētu ieviest dzīvē, bija nepieciešams identificēt, kādi aktīvi (manta, nauda) sankcionētajām personām Latvijā pieder. Diezgan ātri kļuva skaidrs, ka sankcionētajām personām Latvijā aktīvi nepieder tieši. Valsts pārvaldes darba grupās sankciju piemērošanai izkristalizējās, ka situācijas epicentrā atrodas Reģistrs, jo tikai Reģistra vestajos reģistros, galvenokārt balstoties uz uzkrātajiem datiem par patiesajiem labuma guvējiem un izmantoto kontroles veidu juridisko personu ķēdēs, ir iespējams identificēt sankcionēto fizisko personu saikni ar Latvijā reģistrētām juridiskām personām, kam jau attiecīgi tālāk pieder aktīvi (manta, nauda), kas reģistrēti citos valsts reģistros, piemēram, zemesgrāmatā, kā arī atrodas privātā sektora ziņā, piemēram, bankās.

Uzņēmumu reģistra vieta un loma

Valsts & privātais sektors, kas uz Reģistra info pamata pieņem lēmumus ar tālejošām sekām

Līdz ar to Reģistra klienti – gan valsts, gan privātais sektors – novērtēja Reģistru kā uzņēmējdarbības vides skatlogu ar informāciju, ko iespējams iegūt (atlasīt) un servēt atbilstoši noteiktām valsts vajadzībām.

Ņemot vērā Krievijas karu Ukrainā, Eiropas Savienības sankciju regulējumu un valsts drošības riskus, Reģistrs iestādes vestajos reģistros esošo sankcijām pakļauto fizisko personu un ar tām saistīto juridisko personu identifikāciju veica uz esošo resursu pamata, pateicoties darbinieku entuziasmam un augstai motivācijai saistībā ar Latvijas valsts drošību, kā vārdā šī analīze tika veikta. Rastais tūlītējais risinājums bija: Reģistrs veica analīzi un sarakstu ar identificētajām juridiskajām personām (kas izriet no fiziskām personām) iesniedza Tieslietu ministrijai, kura ir ne tikai Reģistra kā valsts iestādes “mātes” ministrija, bet kurai bija arī noteikta koordinējošā loma sankciju piemērošanā attiecībā uz valsts uzturētajiem reģistriem, un ministrija Reģistra iesniegto sarakstu reizi nedēļā publicēja [Tieslietu ministrijas tīmekļvietnē](#); vēlāk ministrija informāciju publicēja Latvijas Atvērto datu portālā sadaļā [Dati par piemērotajām sankcijām valsts uzturētajos reģistros](#). Par šo ārkārtas risinājumu Reģistrs saņēma kritiku no dažādu grupu klientiem, piemēram, žurnālistiem, uzņēmējiem, Reģistra informācijas atkalizmantotājiem – jaunu informatīvo

pakalpojumu un produktu izstrādātājiem u.tml. Klienti informāciju par personas statusu sankciju kontekstā vēlējās redzēt Reģistra informatīvajos resursos – pie juridiskās personas pamatinformācijas, tiešsaistē un uzreiz.

Tāpēc Tieslietu ministrija sadarbībā ar Reģistru 2022. gadā izstrādāja [likumprojektu](#), lai radīto pagaidu risinājumu normalizētu rutīnas praksē ar mērķi – Reģistrs veic analīzi, un rezultāti uzreiz kā jauna informācija parādās pie personas profila Reģistra publiskajā datubāzē. Šī pienākuma veikšanai ir nepieciešams gan IT sistēmu resurss, gan cilvēkresurss, jo darbs prasa ļoti augstu atbildību – balstoties uz Reģistra informāciju, citi reģistri iesaldē īpašumus, bankas – kontus utt. 2022. gada beigās risinājums vēl nebija rezultējies likumā, kas secīgi ļautu iestādei tehnisko risinājumu ieviest dzīvē.

2022. gadā turpināja augt elektroniski saņemto informācijas pieprasījumu skaits, kas liecina, ka arī tie klienti, kuri neizmanto pašapkalpošanās iespējas un vēlas saņemt izziņas, kopijas, tās arvien vairāk pieprasa elektroniski.

Elektroniski saņemto informācijas pieprasījumu īpatsvars (%) no kopējā saņemto pieprasījumu skaita

2021	87%	↑22%
2022	93%	↑7%

Savukārt pieprasījums pēc tradicionālajiem informācijas saņemšanas veidiem 2022. gadā saglabājās iepriekšējā apjomā – informācijas pieprasījumu skaits, ko klients saņēmis papīra veidā, 2021. gadā bija vien 3621, 2022. gadā – vien 3948 pieprasījumu pēc informācijas papīra veidā.

Gan balstot iestādes digitālo transformāciju klientu komunikācijā, gan pildot Ministru kabineta rīkojumu "[Par Latvijas Piekto nacionālo atvērtās pārvaldības rīcības plānu 2022.–2025. gadam](#)", Reģistrs 2022. gadā turpināja strādāt pie informācijas tīmekļvietnes popularizēšanas, lai veicinātu Reģistra datu brīvpieejā izmantošanu. Patieso labuma guvēju un sankciju piemērošanas kontekstā tika radīts animēts video informācijas tīmekļvietnes popularizēšanai, kas tika izvietots Reģistra informatīvajos resursos – [tīmekļvietnē](#), kā arī sociālo tīklu [Facebook](#) un [Twitter](#) profilos. Sadarbībā ar valsts, pilsoniskās un tiesiskās informācijas platformu "LV portāls" tika radīts tekstuāls un vizuāls skaidrojums [Kā noder brīvpieeja aktuālajai Uzņēmumu reģistra informācijai; iekļaujoties Finanšu ministrijas kampaņā Atkrāpies!](#) tika radīts saturs izvietojšanai kampaņas praktisko padomu resursos par iespējām patērētājiem pārbaudīt komersantu bez maksas Reģistra tīmekļvietnē.

Par informācijas produktiem Reģistrs 2022. gadā saņēma arī vairākus nacionālus un starptautiskus novērtējumus. Par ieguldījumu jau priekšējos gados pareizas un aktuālas informācijas par patiesajiem labuma guvējiem nodrošināšanā un ieguldījumu sankciju piemērošanas jautājumu risināšanā Reģistrs 2022. gadā saņēma tieslietu ministra [balvu "Jaunrade tiesiskai Latvijai"](#).

Ar Reģistra darba kvalitāti – datiem par uzņēmumiem un patiesajiem labuma guvējiem – 2022. gadā [Latvijas valsts saņēma augstu starptautisku novērtējumu](#) – pētījumā "Globālais datu barometrs" ([Global Data Barometer](#)), kurā vērtēts datu stāvoklis 109 pasaules valstīs, Latvija saņēma trešo labāko vērtējumu pasaulē aiz Dānijas un Apvienotās Karalistes.

Savukārt Reģistra vestais [maksātspējas reģistrs un tajā nodrošinātais datu caurspīdīgums](#) Latvijas valstij ļāva saņemt augstāko novērtējumu – 10 punktus no 10 – Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankas pētījumā par maksātspējas sistēmu Latvijā.

Gada nogalē [ES Tiesa 22.11.2022. spriedumā](#) lēma, ka Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas (jeb AML) 5. direktīvas norma par patieso labuma guvēju datu vispārpieejamu piekļuvi nav spēkā. Ņemot vērā, ka

Latvija savulaik, veidojot patieso labuma guvēju publiskas pieejamības regulējumu, balstījās uz Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas (jeb AML) 4. direktīvu, kā arī uz citiem starptautiska un nacionāla līmeņa normatīvajiem aktiem, piemēram, starptautisko sankciju, komerciesību, informācijas atklātības un atkalizmantošanas, personas datu aizsardzības u.c. jomās, jo tobrīd vēl 5. direktīva nebija radīta, pieeja datiem par patiesajiem labuma guvējiem tika saglabāta, un sadarbībā ar Tieslietu ministriju un Finanšu ministriju tika uzsākts izvērtējums ar mērķi noskaidrot ES Tiesas sprieduma ietekmi uz Latvijas normatīvo aktu regulējumu. Līdzās tam Reģistrs gan skaidroja plašākai sabiedrībai [citu Eiropas valstu reakcijas](#), gan iniciēja [sabiedrības diskusiju](#) par šo jautājumu, atbilstoši iestādes vīzijai “Reģistrs ir uzticama, inovatīva un sabiedrībai atvērta valsts pārvaldes iestāde Latvijā un Eiropā”, kā arī atbilstoši Ministru Kabineta nostādnei par [sabiedrības līdzdalību](#) publiskās pārvaldes lēmumu pieņemšanas procesā.

2022. gadā tika pieņemts [Interesešu pārstāvniecības atklātības likums](#), kas stājas spēkā 01.01.2023. Tas Reģistram uztic jaunu pienākumu - interesešu pārstāvības reģistra un deklarēšanas sistēmas izveidi, kas darbu uzsāks 01.09.2025. Tā rezultātā klientiem būs arī jauni informācijas pakalpojumi.

Prioritātes 2023. gadā:

Plānoti grozījumi likumā “Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru”, kas paredz datu atspoguļošanu par sankcijām pakļauto personu īpašumā vai kontrolē esošiem tiesību subjektiem, un to ieviešana, ja likumprojekts stājas spēkā.

2023. gadā noslēgsies izvērtējums par ES Tiesas sprieduma ietekmi uz Latvijas normatīvo aktu regulējumu par patieso labumu guvēju vispārpieejamu piekļuvi, kas, atkarībā no izvērtējuma rezultātiem, klientiem nozīmē, ka, vai esošā publiskā pieejamība nemainās, vai attiecībā uz datu publisko pieejamību tiek izstrādāts un ieviests jauns regulējums/tehniskais risinājums.

1.3. Digitalizācija: digitālās transformācijas pirmie rezultāti

Reģistrs 2022. gadā apstiprināja [stratēģiju 2022. - 2026. gadam](#). Tā paredz nodrošināt iestādes digitālo transformāciju, noslēdzot pāreju no nacionāla līmeņa iestādes, kas klientus apkalpo klātienē, pieņemot vai izsniedzot dokumentus papīra formātā, uz starptautisku digitālu iestādi, kas klientus apkalpo attālināti, nodrošinot e-pakalpojumus digitālajā vidē, tostarp attīstot pašapkalpošanās e-pakalpojumu portfeli.

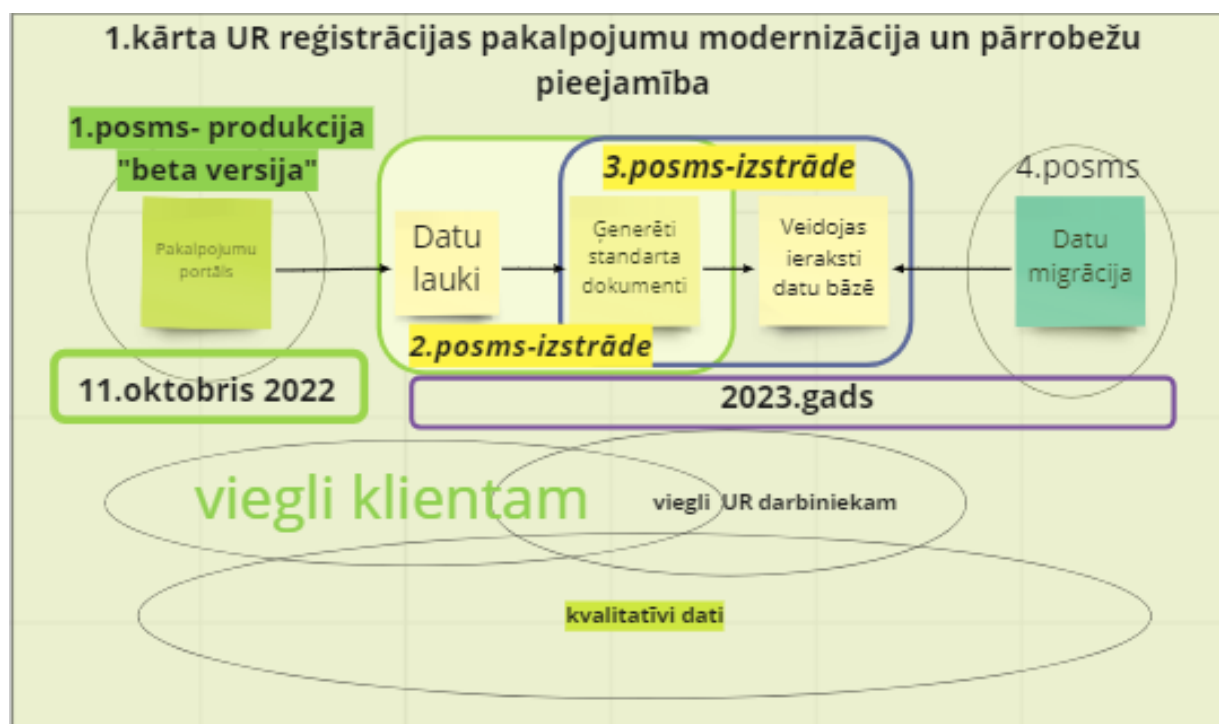
Iestādes digitālā transformācija skar organizāciju visos – pakalpojumu, procesu un darbinieku – līmeņos, nosakot secīgas izmaiņas vairāku gadu garumā.

Gada sākumā, vēl pirms stratēģijas oficiālās apstiprināšanas, Reģistrs jauno stratēģiju prezentēja Reģistra [Konsultatīvajai padomei](#), kurā [pārstāvētas](#) uzņēmēju un juristu organizācijas, augstskolas, un [klientiem](#), tostarp pastāvīgajiem klientiem, ievietojot ziņu Reģistra tīmekļvietnes jaunumu sadaļā, kuras saturs automatizēti tiek piegādāts tiem klientiem, kuri ir pieteikušies iestādes jaunumu saņemšanai.

Pēc tam stratēģija tika prezentēta [Nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta sadarbības memoranda īstenošanas padomē](#) – gan tāpēc, ka nevalstisko organizāciju sektors nav pārstāvēts Reģistra Konsultatīvajā padomē (padomē ir pārstāvētas nevalstiskās organizācijas kā savu nozaru pārstāvji), gan tāpēc, ka 2021. gadā papīra formātā tika saņemti 2844 pieteikumi jeb 47% no biedrību un nodibinājumu iesniegtajiem pieteikumiem. Pieteikumu skaits absolūtos skaitļos bija neliels, taču būtisks, ja vērtē biedrību un nodibinājumu reģistra klientu gatavību Reģistra digitālajai transformācijai. Turklāt statistika liecināja, ka daļa biedrību veiksmīgi darbojas e-vidē, tostarp spēj izmantot likumā noteiktās iespējas attālinātai dalībai biedru sapulcēs, bet daļa – līdz 2022. gada sākumam e-vidē darboties nevēlējās vai nespēja. Tāpēc mērķis bija ar biedrību pārstāvjiem izrunāt problēmjautājumus, lai identificētu nepieciešamos uzdevumus pārmaiņām.

Biedrību pārstāvji Memoranda padomē akceptēja Reģistra jauno stratēģiju, iesakot konsultēties ar nevalstisko organizāciju reģionālajiem centriem. Arī [tikšanās ar reģionālajiem nevalstisko organizāciju \(NVO\) centriem](#) – Kurzemes NVO centru, Zemgales NVO centru, Valmieras novada fondu, Dienvidlatgales NVO atbalsta centru – bija konstruktīvas un pozitīvas, nozarei akceptējot Reģistra pāreju uz tikai digitāliem pakalpojumiem, ņemot vērā valsts digitālo transformāciju, piemēram, obligāta e-adrese visām Reģistra reģistros reģistrētajām personām u.tml.

Darbs pie stratēģijas ieviešanas tika sākts jau 2021. gadā, negaidot oficiālo stratēģijas apstiprināšanu, un tiek organizēts pa soļiem. Ņemot vērā klientu kritiku par pašreizējo, 2012. gadā būvēto, reģistrācijas e-pakalpojumu, kas pieejams portālā www.latvija.lv, Reģistrs izvēlējās sākt ar pakalpojuma uzlabošanu klienta jeb datu iesniegšanas pusē. Rezultātā 2022. gada oktobrī klientiem lietošanā tika nodots jaunais pakalpojumu portāls <https://registrs.ur.gov.lv>. Jaunais pakalpojumu portāls tika nodots beta versijā, lai klienti jau varētu sākt to lietot un Reģistrs – saņemt atgriezenisko saiti. Izstrādes darbi turpinās 2023. gadā, un plānots pakāpeniski ieviest jaunas funkcionalitātes, lai uzlabotu pakalpojumu lietošanas pieredzi.

Šobrīd pakalpojumu portālā pieejami tie reģistrācijas pakalpojumi, kas līdz šim atradās e- pakalpojumā EP119 “Reģistrācija Uzņēmumu reģistra vestajos reģistros” portālā www.latvija.lv. Tam paralēli klienti reģistrācijas pieteikumus var turpināt iesniegt arī www.latvija.lv e-pakalpojumā.

Jaunā pakalpojumu portāla izbūves nepieciešamība izriet no iestādes stratēģijas, kas savukārt ir izaugusi no iekšējās nepieciešamības – mainīt novecojušās IT sistēmas drošu un mūsdienīgu pakalpojumu veidošanai, un ārējās nepieciešamības – Digitalizācijas direktīva Reģistram prasa apkalpot visu ES dalībvalstu klientus e-vidē pēc vienotiem ES standartiem. Minētās prasības nav iespējams nodrošināt, izmantojot kādu no pašreizējiem Latvijas valsts koplietošanas risinājumiem.

Jaunā reģistrācijas pakalpojuma risinājumu Reģistrs veido modulāru un atvērtu trešo pušu pakalpojumu attīstītājiem. Tas dos iespēju citu sistēmu/platformu turētājiem integrēt reģistrācijas pakalpojumu savos risinājumos un veidot jaunus lietotājiorientētus – atbilstoši klienta dzīves situācijai – pakalpojumus. Šo pieeju atzinīgi novērtēja Reģistra Konsultatīvā padome stratēģijas prezentācijas sēdē.

Šobrīd Reģistra e-pakalpojumi, kas vēsturiski veidoti dažādos laikos pie atšķirīga normatīvā regulējuma, ieviešanas termiņiem un tehniskā nodrošinājuma, atrodas dažādos Reģistra uzturētos kanālos – reģistrācijas e-pakalpojums atrodas Latvija.lv, daļa reģistrācijas pakalpojumu – e-pastā, komercķīlas reģistrācijas e-pakalpojums – <https://komerckila.ur.gov.lv>, maksātspējas reģistra pakalpojumi – <https://maksatnespeja.ur.gov.lv>, informācijas pakalpojumi – informācijas tīmekļvietnē <https://info.ur.gov.lv>, citi informācijas pakalpojumi – oficiālajā tīmekļvietnē www.ur.gov.lv. Nākotnē plānots visus tematiski un tehnoloģiski atšķirīgos Reģistra Latvijas e-pakalpojumus apvienot vienā vietnē – jaunajā pakalpojumu portālā, un kā atsevišķus, ārpus pakalpojumu portāla, saglabājot tikai tos e-pakalpojumus, kuros, atbilstoši pārresoru vai pārrobežu regulējumam, Reģistram ir pienākums nodot datus, tas ir, lielapjoma datus Latvijas Atvērto datu portālā un pakalpojumā “sistēma sistēmā” (API pārvaldnieks) Latvijas pakalpojumu gadījumā un datu vienumus Eiropas e-tiesiskuma portālā Eiropas pakalpojumu gadījumā.

Līdzās tam Reģistrs nodrošina un attīsta datu apmaiņu ar citiem ES reģistriem Eiropas reģistru savstarpējās savienojamības sistēmā (BRIS, BORIS), kā arī nodrošina 20 datu apmaiņas servisu darbību un aptuveni 65 integrācijas ar dažādām nacionāla un starptautiska līmeņa sistēmām.

2022. gadā sāka darboties Eiropas reģistru savstarpējās savienojamības sistēma (turpmāk – BRIS), kas nodrošina informācijas apmaiņu starp Eiropas Savienības (turpmāk – ES) valstu komercreģistriem birokrātiskā sloga mazināšanai un uzņēmējdarbības vides caurredzamības uzlabošanai pārrobežu gadījumos. Tas nozīmē, ka katra dalībvalsts paplašinātajā informācijas apmaiņas sistēmā BRIS 3.0 v nodrošina informāciju, lai brīdī, kad citas valsts reģistra iestādei pēc konkrētās informācijas rodas nepieciešamība, tā ir pieejama. BRIS tiek veidots, lai digitālo transformāciju nodrošinātu Eiropas kā vienotas telpas līmenī: tās ir pārmaiņas no principa “klients kā kurjers”, tas ir, cilvēki informāciju pieprasa vienas valsts reģistra iestādei un pēc tam iesniedz citas valsts reģistra iestādei, uz “iesniedz vienreiz” (“*once only*”) principu, proti, ka publiskā pārvalde neprasa no klienta informāciju, kas jau ir publiskās pārvaldes rīcībā. Sistēmas efektivitāte un ieguvums klientiem būs atkarīgs no dalībvalstu reģistru gatavības pārrobežu datu apmaiņai. Dalībvalstis BRIS 3.0 v sistēmai slēdzas klāt pamazām.

2022. gada februārī Reģistrs [uzsāka informācijas nodošanu paplašinātajā informācijas apmaiņas sistēmā BRIS 3.0 v](#). Reģistrs kā viens no pirmajiem reģistriem Eiropā pieslēdzās starptautiskajai biznesa reģistru savienošanas sistēmai (BRIS), kas ļauj vienuviet saņemt informāciju par Eiropā reģistrētiem uzņēmumiem. Papildus Latvija ir viena no retajām valstīm, kur pilnīgas informācijas un dokumentu izgūšana ir bezmaksas. Latvijas uzņēmēju vidē kā pirmie izmaiņas jūta tie, kas uzņēmējdarbībai izvēlas juridisko statusu “komersanta filiāle”, tas ir, tie, kas atvēruši filiāles ārvalstīs vai arī ES komersanti, kas atvēruši filiāles Latvijā, kā arī jebkurš interesents, kurš vēlas iegūt informāciju par dalībvalsts komersantu filiālēm un to dibinātājiem (mātes komersantiem).

Kopš 2022. gadā jūlija Reģistrs nodrošina arī [informācijas par patiesajiem labuma guvējiem nodošanu citiem Eiropas reģistriem](#) - Patieso labuma guvēju reģistru savstarpējās savienojamības sistēmā (turpmāk – BORIS). Reģistrs kā viens no pirmajiem reģistriem Eiropā pieslēdzās starptautiskajai patieso labumu guvēju savienošanas sistēmai, kas ļauj vienuviet saņemt informāciju par patiesajiem labumu guvējiem uzņēmumos

visā Eiropā. Šīs informācijas izgūšana no Reģistra arī ir bezmaksas. Caur iekšējo reģistru savienojamības sistēmu informācija secīgi tiek publiskota vienotajā Eiropas e-tiesiskuma portālā “e-Justice”.

Neskatoties uz darbu pie jaunas IT sistēmas izbūves, katru nedēļu tiek izstrādātas un ieviestas vismaz vienas sistēmas izmaiņas esošajā, deviņdesmitajos gados būvētajā sistēmā, jo normatīvais regulējums stājas spēkā tam paredzētajos termiņos. Tā 2022. gadā digitalizācijas jomā Reģistrs ieviesa vairākus risinājumus, kas nav tieši saistīti ar stratēģisko mērķu sasniegšanu, bet izriet no dažādu ministriju politikas iniciatīvām un starptautisko notikumu noteiktas aktualitātes.

- 2022. gadā tika ieviests fizisko personu atbrīvošanas no parādsaistībām risinājums maksātnespējas reģistrā, jo 01.01.2022. spēkā stājās [Fiziskās personas atbrīvošanas no parādsaistībām likums](#). Tas nosaka, ka maznodrošinātām personām ir iespēja atbrīvoties no parādsaistībām līdz 5000 eiro, un ziņas par šo procedūru tiek ierakstītas Reģistra vestajā maksātnespējas reģistrā. Izstrādātais risinājums nodrošina datu saņemšanu no Latvijas Zvērinātu notāru padomes informācijas sistēmas un Tiesu informācijas sistēmas, saņemto datu automatizētu apstrādi Reģistra informācijas sistēmās bez darbinieku iesaistes un publiskošanu [maksātnespējas reģistra vietnē](#).
- Ņemot vērā, ka [Oficiālās elektroniskās adreses likums](#) no 01.01.2023. visiem Reģistra reģistros reģistrētajiem tiesību subjektiem nosaka e-adreses lietošanu kā obligātu, Reģistrs 2022. gadā izstrādāja un ieviesa IT risinājumu, kas nodrošina aktuālās informācijas par tiesību subjektiem, tostarp, par reģistrētā nosaukuma maiņu, izslēgšanu no reģistra vai atjaunošanu reģistrā, nodošanu Valsts reģionālās attīstības aģentūras uzturētajai e-adreses sistēmai.
- Tika ieviesti papildinājumi Reģistra informācijas sistēmās, lai, atbilstoši likuma [Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru](#) 4.¹⁶ panta noteikumiem, Reģistrs nodotu datus Valsts ieņēmumu dienestam par nodokļu riskiem un pilnvarotajām personām, tas ir, pirms reģistrācijas lēmuma pieņemšanas nodotu informāciju VID par pieteikumiem, kuri atbilst nodokļu risku pazīmēm, kā arī tiem pieteikumiem, kurus parakstījušas pilnvarotās personas.
- 2022. gadā Reģistrs padziļināti piedalījās starptautisko sankciju piemērošanas analīzes darbos un, pateicoties Reģistra un citu iestāžu analīzes darbiem, Latvijas atvērto datu portālā ir pieejama [informācija par juridiskām personām, kas ir saistītas ar sankcijām pakļautām fiziskām personām](#).
- Atbilstoši Latvijas digitālās transformācijas pamatnostādņem, Reģistrs veica darbus, kas paredz IT infrastruktūras pakāpenisku migrāciju uz valsts vienotajiem datu centriem. Reģistrs ir starp pirmajām valsts iestādēm, kas ir uzsākusi šo pasākumu īstenošanu. Vienlaikus ieguldījumus IT infrastruktūrā un papildu darbu kibernetikas jomā radīja starptautiskā situācija un pastiprinātais DDoS² uzbrukumu skaits Reģistra informācijas sistēmai.

Efektīvākas digitālās transformācijas organizēšanai 2022. gadā iestādē notika reorganizācija, kas skāra iestādes attīstības un IT bloku. Pārmaiņas struktūrā bija nepieciešamas, lai nodrošinātu ambiciozo stratēģisko mērķu sasniegšanu, vienlaikus nodrošinot esošo sistēmu un pakalpojumu uzturēšanu un atbilstības nodrošināšanu normatīvo aktu prasībām.

Uzsākot digitālo transformāciju, Reģistrs ir nonācis pie secinājuma, ka, lai gan, runājot par digitalizāciju un IT sistēmu būvniecību, pirmajā brīdī šķiet, ka šis darbs atkarīgs no IT speciālistiem un IT projektu vadītājiem, IT rīku lietojamība un loģiska iegulšanās citos iestādes darba procesos un šo procesu efektivizācijā ir atkarīga no

² Pakalpojumatteices jeb DDoS (distributed denial of service) uzbrukums ir trieciens datoru tīklam, ko veido tā pārpludināšana ar tādu papildpieprasījumu skaitu, kas ievērojami palēnina normālo datplūsmu vai pat to pilnīgi pārtrauc.

citiem Reģistra darbiniekiem – valsts notāru pārziņā ir reģistrācijas process, viņi zina klientu pieļautās kļūdas reģistrācijai iesniedzamo dokumentu sagatavošanas procesā, savukārt Juridiskās nodaļas uzdevums ir nodrošināt jauninājumu izstrādi atbilstoši normatīvo aktu prasībām, tostarp identificējot problēmjautājumus, kuriem nepieciešams Tieslietu ministrijas atbalsts normatīvo aktu izmaiņām. Tādējādi šobrīd teju visi Reģistra darbinieki ir iesaistīti digitālajā transformācijā un iestādes modernizācijas procesā, kas kopā ar zemo atalgojumu, neaizpildītām vakancēm un esošo darbinieku izdegšanu, kā arī neskaidrību par IT resursiem nepieciešamo finansējumu un tā faktiskās pieejamības termiņiem, ir liels izaicinājums iestādei kopumā.

Savukārt klientu paradumi kopumā ir mainījušies: Reģistra darbinieku neatlaidīgas konsultēšanas rezultātā notiek virzība uz stratēģijā noteikto rādījumu sasniegšanu – 100% digitāli.

Elektroniski pieteiktās reģistrācijas

2021 85% ↑9%
2022 89% ↑5%

Elektroniski saņemto informācijas pieprasījumu īpatsvars (%) no kopējā saņemto pieprasījumu skaita

2021 87% ↑22%
2022 93% ↑7%

Skatījumu skaits informācijas tīmekļvietnē <https://info.ur.gov.lv>

2021 1,8 miljoni ↑ 12%
2022 1,7 miljoni ↓ 6%

Pieprasījumu skaits pakalpojumā “sistēma sistēmā” (API)

2021 59,6 miljoni ↑ 716%
2022 39,4 miljoni ↓ 34%

Prioritātes 2023. gadā:

Reģistrs turpinās digitālo transformāciju atbilstoši stratēģijai, ņemot vērā augstos riskus, kas saistīti ar to, ka šobrīd Reģistra uzturētās Eiropas nozīmes līmeņa sistēmas ir būvētas pagājušā gadsimta deviņdesmitajos gados. No Digitalizācijas direktīvas un Latvijas valsts uzņemtajām starptautiskajām saistībām izriet, ka 2023. gadā Reģistram ir jāizstrādā un jāievieš datu apmaiņa ar citiem ES reģistriem par personām, kam aizliegts nodarboties ar uzņēmējdarbību (“diskvalificētie direktori”). No Mobilitātes direktīvas izriet prasība, ka 2023. gadā jāievieš informācijas apmaiņa starp ES valstu reģistru iestādēm par ES dalībvalstīs esošo uzņēmumu pārrobežu reorganizāciju. Tomēr, ņemot vērā, ka pārskata gatavošanas brīdī nav zināms iestādes 2023. gada budžets, bet pēc provizoriskās informācijas plānotā summa ir mazāka nekā akūti nepieciešams, pēc valsts budžeta 2023. gadam apstiprināšanas notiks iestādes esošo darba plānu pārskatīšana, lai lemtu par to, ko 2023. gadā no iepriekš plānotā var atlikt, ņemot vērā gan augstos drošības riskus, gan starptautiskās saistības direktīvu ieviešanā u.tml.

1.4. Uzņēmējdarbības reģistri: valsts notāru lomas maiņa

Visos Reģistra vestajos reģistros, tostarp uzņēmējdarbības reģistros, tas ir, komercreģistrā un uzņēmumu reģistrā, ierakstus veic valsts ierēdņi – valsts notāri. Jau 2019. gadā – brīdī, kad likumdevējs Reģistra valsts notāriem piešķīra tiesības prasīt papildu informāciju pie patiesā labuma guvēja atklāšanas pirms fiziskās personas reģistrēšanas reģistrā – valsts notāra darbs, atbildība un loma uzņēmējdarbības ekosistēmā kopumā sāka mainīties. Reģistra – kā tieslietu resora iestādes – darbības pirmsākumos valsts notāra veiktās pārbaudes

balstījās uz klienta iesniegtās informācijas pārbaudi attiecībā pret likumos noteikto, piemēram, iesniegto dokumentu atbilstība likuma prasībām, paraksttiesīgās personas utt., lai rezultātā publiskā reģistrā varētu ievadīt akurātus datus atbilstoši likumos noteiktajam datu apjomam. Kā svarīgs kritērijs Reģistra darba efektivitātei tika noteikts ātrums, lai pēc iespējas ātrāk uzņēmējdarbības vidē iestātos tiesiskā noteiktība, lai birokrātija pēc iespējas mazāk bremsētu uzņēmējdarbības videi svarīgo ātrumu. Laika gaitā valsts notāram parādījās jauni pienākumi – pirms ierakstu veikšanas reģistrā klienta iesniegto informāciju pārbaudīt arī citos reģistros, piemēram, adrešu reģistrā u.c.

Savukārt patieso labumu guvēju pirmsreģistrācijas pārbaudes jau prasīja papildu iedziļināšanos – ne tikai Reģistra reģistros fiksēt klienta pieteikto fizisko personu, bet pirms reģistrācijas pārbaudīt juridisko personu – bieži vien garu un sarežģītu, dažādās jurisdikcijās nostiprinātu – ķēdi; salīdzināt klienta iesniegto informāciju ar citu valstu reģistros pieejamo informāciju vai prasīt klientam papildu dokumentus skaidrības gūšanai utt. Tādējādi Reģistra valsts notāru darbs un loma mainījās. Viņi no valsts ierēdņiem, kas, pārbaudot klienta iesniegtās informācijas atbilstību likumiem, to ievada reģistrā, kļuva par tieši atbildīgiem lēmumu pieņēmējiem, kas Latvijas valsts vārdā nodrošina cīņu starptautiskās naudas atmazgāšanas novēršanai, atbilstoši starpvaldību organizācijas Finanšu darījumu darba grupa (FATF) vadlīnijām. Tas ir, valsts notāru darbs un loma mainījās, lai nodrošinātu, ka Reģistrs kļūst par uzņēmējdarbības vides skatlogu, kurā pārējie uzņēmējdarbības ekosistēmas dalībnieki var iegūt datus, kas ir, akurāti (pareizi), adekvāti (atbilst reālajai situācijai) un aktuāli (jaunākā informācija) jeb datus 3A zīmē. Tādējādi caur datu kvalitāti un sekojošo informācijas pieejamību Reģistrs kļuva par noziegumu novēršanas un atklāšanas sistēmu elementu.

2022. gadā veiktās pirmsreģistrācijas pārbaudes var sagrupēt četros lielos blokos:

- 1) pirmsreģistrācijas pārbaudes par iesniegto dokumentu atbilstību Latvijas likumiem, ES direktīvu prasībām un datu salīdzināšana citos reģistros,
- 2) patieso labuma guvēju pirmsreģistrācijas pārbaudes, lai pārbaudītu juridisko personu ķēdi un noteiktu kontroles veidu, uz kā pamata fiziskā persona atzīstama par juridiskās personas patieso labuma guvēju,
- 3) pirmsreģistrācijas pārbaudes, kas izriet no ēnu ekonomikas apkarošanas, tas ir, iestājoties noteiktiem riskiem, prasīt atzinumu VID un rīkoties atbilstoši VID lēmumam, resp., ja VID pie konkrētajam riskiem nesaskata draudus nodokļu nomaksai, tad reģistrēt, bet, ja konkrētajā gadījumā VID riskus vērtē kā reālus, tad neregistrēt,
- 4) pirmsreģistrācijas pārbaudes atbilstoši sankciju regulējumam, tas ir, ja persona ir pakļauta sankcijām, tad tai neļaut mainīt statusu.

Tādējādi, ja agrāk kā galveno Reģistra efektivitātes rādītāju ārējās mērķauditorijas prasīja ātrumu, tad šobrīd tā ir drošība, caurspīdīga vide un dati 3A zīmē.

Līdzīgi kā iepriekšējos gados, arī 2022. gadā uzņēmējdarbības reģistros aktīvākais reģistrs turpināja būt komercreģistrs. Tajā reģistrē [individuālos komersantus](#) (IK), [sabiedrības ar ierobežotu atbildību](#) (SIA), [akciju sabiedrības](#) (AS), [pilnsabiedrības](#), [komandītsabiedrības](#), [Latvijas komersantu filiāles](#), [ārvalstu komersantu filiāles](#) un [Eiropas komercsabiedrības](#). Komercreģistrā arī šogad līdzīgi kā iepriekšējos gadus kopumā bija reģistrēti 69% no visiem Reģistra reģistros reģistrētajiem tiesību subjektiem.

Populārākā tiesību subjekta forma uzņēmējdarbībā turpināja būt sabiedrība ar ierobežotu atbildību (SIA), sasniedzot 91% no visiem komersantiem.

Uzņēmumu reģistra žurnāls bija iestādes pirmais reģistrs, kurā valsts notāri uzņēmumus sāka reģistrēt 1990. gadā, un šī reģistra vārdā tika nosaukta arī pati iestāde. Uzņēmumu reģistra žurnālā reģistrē [zemnieku un zvejnieku saimniecības](#), [kooperatīvās sabiedrības](#), [individuālos uzņēmumus](#), Eiropas kooperatīvās sabiedrības. Pēdējos gados tas ir viens no pasīvākajiem reģistriem – tajā joprojām ir reģistrēti 18% no visiem tiesību subjektiem. Taču aktivitāte šajā reģistrā ir salīdzinoši neliela, jo, piemēram, 2022. gadā tikai 73 jauni subjekti (pārsvarā zemnieku saimniecības) tika pirmreizēji reģistrēti uzņēmumu reģistra žurnālā.

Pirmreizēji reģistrētu uzņēmumu un komersantu skaits

2021 9229 ↑ 3%

2022 8827 ↓ 4%

Komercreģistrā reģistrēto izmaiņu skaits

2021 37912 ↓ ↑ 0%

2022 36406 ↓ 4%

2022. gadā turpinājās iepriekšējos gados aizsākusies tendence, kļūstot par stabilu normu, ka kapitāla daļas kā komercķīlas priekšmets tika izvēlēts darījuma noslēgšanā ne tikai starp uzņēmumiem un bankām, bet arī starp uzņēmumiem un nebanku kreditoriem vai citiem privātā sektora spēlētājiem. Tas liecina, ka pie kapitāla daļu pārdošanas tiek slēgti pirkšanas pārdošanas līgumi, kuri tiek nodrošināti ar komercķīlu.

Iekļātas kapitāldaļas (uzņēmumu skaits)

2021 1829 ↓ 3%

2022 1839 ↑ 1%

Lai pilnveidotu valsts notāru pieņemto lēmumu kvalitāti un nodrošinātu vienotu normu piemērošanu, 2021. gadā tika veikta reforma Komersantu un uzņēmumu reģistrācijas nodaļā, izveidojot tematiskus sektorus. Tā turpināja 2020. gada reformu, kas agrākās reģionālās nodaļas sapludināja vienotā plūsmā. 2022. gadā tas ļāvis samazināt atlikšanas/atteikumu lēmumu īpatsvaru līdz 27% no 31% 2021. gadā.

2023. gada prioritātes

Lai nodrošinātu akciju sabiedrību akcionāru struktūras caurskatāmību, 2022. gadā tika veikti [grozījumi Komerclikumā](#), kā rezultātā 2023. gadā Reģistram jāievieš akcionāru reģistrācijas reforma praksē. Plānots turpināt darbu pie reģistrācijas procesa efektivitātes uzlabošanas, tostarp sankciju jautājumus konsolidējot vienā struktūrvienībā, un tādējādi mazinot darba slodzi citiem valsts notāriem, kas ļauj virzīt fokusu uz pirmsreģistrācijas pārbaudēm. Turpināsies darbs pie ārvalstu fizisko personu reģistrācijas izmaiņu ieviešanas pilnveidošanas.

1.5. Organizāciju reģistri: klienti atbalsta pāreju uz e-vidi

Organizāciju reģistriem kā prioritāte 2022. gadā bija noteikta klientu virzīšana uz pakalpojumu izmantošanu digitālajā vidē, veicinot komunikāciju ar tām klientu grupām, kuras kūrāk izmanto elektronisko pakalpojumu sniegtās priekšrocības, jo 2021. gadā skaitliski lielākajos un aktīvākajos organizāciju reģistros kā biedrību un nodibinājumu reģistrā elektroniski pieteikumi tika saņemti 53% gadījumu, reliģisko organizāciju un to iestāžu reģistrā – vien 10% gadījumu. Komunikāciju Reģistrs realizēja visos iestādes līmeņos – klientu apkalpošanas speciālisti un valsts notāri nodrošināja konsultācijas un praktisku palīdzību, galvenā valsts notāre prezentēja iestādes stratēģiju un pāreju uz tikai digitāliem pakalpojumiem nevalstiskajām organizācijām [Nevalstisko](#)

[organizāciju un Ministru kabineta sadarbības memoranda īstenošanas padomē](#), kā arī [reģionālajiem nevalstisko organizāciju \(NVO\) centriem](#) – Kurzemes NVO centram, Zemgales NVO centram, Valmieras novada fondam, Dienvidlatgales NVO atbalsta centram, lai šaurākā lokā diskutētu par situācijas iemesliem. Sasniegtais rezultāts ir pozitīvs – 2022. gadā reģistrēšanai organizāciju reģistros elektroniski tika saņemti jau 58% pieteikumu, salīdzinājumam – 2021. gadā elektroniski tika saņemts 52%. Savukārt lielākajā no organizāciju reģistriem – biedrību un nodibinājumu reģistrā tika saņemts jau 61% pieteikums elektroniskā veidā.

No 2022.gada 1. jūlija uzsākta sadarbība ar Valsts ieņēmumu dienestu (VID), veicot papildu pārbaudes iesniegtajiem reģistrācijas pieteikumiem biedrību un nodibinājumu reģistrā un ārvalsts komersantu un organizāciju pārstāvniecību reģistrā, lai laikus pievērstu uzmanību aizdomīgiem gadījumiem nodokļu jomā un mazinātu iespējamus riskus un to negatīvās sekas nākotnē. Gada sešos mēnešos izvērtēšanai VID par iespējamiem nodokļu riskiem biedrību un nodibinājumu reģistra, kā arī pārstāvniecību reģistra subjektiem nodoti 240 reģistrācijas pieteikumi. 35 gadījumos VID ir sagatavojis atzinumu par nodokļu riskiem, kas liedz Reģistram pieņemt pozitīvu lēmumu.

Biedrību un nodibinājumu reģistrs

Biedrību un nodibinājumu reģistrs joprojām ir daudzskaitlīgākais un aktīvākais reģistrs organizāciju reģistru vidū. Krievijas karš Ukrainā un sekojošās ES sankcijas Krievijai ietekmēja arī biedrību un nodibinājumu reģistru – gan saistībā ar sankciju piemērošanu, gan saistībā ar biedrību, kuru mērķis bija palīdzības sniegšana Ukrainai, dibināšana un dibinātāju pastiprināta pārbaude.

Noslēdzoties Olimpiskajam ciklam, īpaši aktīvi veiktās izmaiņas izpildinstitūcijā un statūtos reģistrācijai pieteica Latvijā atzītās Sporta federācijas.

Turpinājās tendence, ka arvien aktīvāk biedrībās apvienojas dzīvokļu īpašnieki, dibinot dzīvokļu īpašnieku biedrības ar mērķi risināt ar mājas pārvaldīšanu saistītos jautājumus. Dzīvokļu īpašnieku biedrību dibināšanas veicināšana ir Ekonomikas ministrijas kompetence, bet Reģistrs [iesaistījās iedzīvotāju izglītošanas un konsultēšanas aktivitātēs](#) attiecību uz biedrību reģistrāciju Reģistrā.

Jaundibinātas biedrības

2021 847 ↓3%

2022 796 ↓6%

Jaundibināti nodibinājumi

2021 47 ↓14%

2022 48 ↑2%

Biedrību un nodibinājumu skaits reģistrā

2021 25 047 ↑3

2022 25 599 ↑2%

Arī 2022. gadā turpinājās pēdējo gadu tendence, ka nereti biedrību biedri – daudzdzīvokļu mājā esošo dzīvokļu īpašnieki – ieķīlā prasījuma tiesības kredītiestādei pret aizdevumu mājas siltināšanai.

Ieķīlātas prasījuma tiesības

2021 6714 ↓↑0%

2022 6764 ↑1%

Politisko partiju reģistrs

Politisko partiju reģistrā reģistrē [politiskās partijas](#) un [politisko partiju apvienības](#).

2022. bija Saeimas vēlēšanu gads. Līdz ar to Reģistrs sagatavoja informāciju Centrālajai vēlēšanu komisijai par biedru skaitu partijās, kā arī sniedza konsultācijas partiju un to apvienību darbības jautājumos, reģistrēja izmaiņas reģistrēto apvienību dalībpartiju sastāvos. 2022. gadā, ņemot vērā sabiedrības interesi par biedru skaitu partijās, Reģistrs pēc savas iniciatīvas šo informāciju publiskoja [iestādes tīmeklīvietnē](#), tā paplašinot Reģistrā reģistrētās informācijas brīvpieeju un virzot klientus uz pašapkalpošanos.

Politisko partiju un to apvienību skaits

2021	81	↑4%
2022	81	↑↓ 0 %

Reliģisko organizāciju reģistrs

Reliģisko organizāciju un to iestāžu reģistrā reģistrē [reliģiskās organizācijas](#), [reliģisko organizāciju iestādes](#), kā arī [Katoļu baznīcas publisko tiesību juridiskās personas](#).

Reliģisko organizāciju reģistrs 2022. gadā bija aktīvs ar dažādām izmaiņām. Likumdevējs Krievijas pilna apmēra kara Ukrainā ietekmē noteica izmaiņas Latvijas Pareizticīgo baznīcas likumā, kā rezultātā tika veiktas izmaiņas Latvijas Pareizticīgo baznīcas statūtos. Tika pieņemti arī grozījumi Reliģisko organizāciju likumā, kas nesa izmaiņas dokumentu noformēšanā. Latvijas Evaņģēliski luteriskā baznīca veica satversmes izmaiņas, kā rezultātā visas Latvijas luteriskās draudzes reģistrācijai pieteica statūtu izmaiņas. Tika reģistrēta Latvijas Luterāņu baznīcas ārpus Latvijas. Tika pilnveidota sadarbība ar Tieslietu ministriju jautājumā par atzinumu sniegšanu pirms reliģiskās organizācijas reģistrācijas un Reģistra valsts notāra kompetenci, izskatot reliģisko organizāciju statūtos. Kā jaunumu 2022.gadā var minēt arī to, ka, pamatojoties uz [Reliģisko organizāciju likuma](#) 18.¹ panta pirmās daļas 3.punktu, tika pieņemti lēmumi par reliģisko organizāciju (kopskaitā 17) darbības izbeigšanu.

Reliģisko organizāciju skaits

2021	1281	↑1%
2022	1276	↑↓ 0 %

Masu informācijas līdzekļu reģistrs

Reģistra valsts notāri Masu informācijas līdzekļu reģistrā reģistrē avīzes, žurnālus, biļetenus un citus periodiskos izdevumus (iznāk ne retāk kā reizi trīs mēnešos, vienreizējā tirāža pārsniedz 100 eksemplārus), kā arī televīzijas un radio raidījumus, kinohronikas, informācijas aģentūru paziņojumus, audiovizuālos ierakstus, programmas, kas paredzētas publiskai izplatīšanai uz ieinteresētās personas pieteikuma, tiesas nolēmuma vai citas kompetentas valsts institūcijas (amatpersonas) lēmuma pamata. Šī Reģistra vešana izriet no Reģistram noteiktajiem pienākumiem likumā "Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem".

Masu informācijas līdzekļu skaits

2021	3320	↓3%
2022	3339	↑1%

Pārstāvniecību reģistrs

Pārstāvniecību reģistrā reģistrē [ārvalstu komersantu un organizāciju pārstāvniecības](#) bez tiesībām nodarboties ar komercdarbību Latvijas Republikā.

Reģistrēto pārstāvniecību skaits

2021	165	↓ 85%
2022	174	↑5%

Šķirējtiesu reģistrs

Šķirējtiesa kā nevalstisks, sabiedrisks veidojums ir alternatīva valsts izveidotajām tiesām, un šķirējtiesas nav valsts tiesu sistēmas sastāvdaļa.

Reģistrēto šķirējtiesu skaits

2021 66 ↓3 %

2022 64 ↓3%

2023. gada prioritātes:

Turpināt klientu virzīšana uz pakalpojumu izmantošanu digitālajā vidē, veicinot komunikāciju ar tām klientu grupām (religīgo organizāciju, biedrību, nodibinājumu pārstāvjiem), kuras kūrāk izmanto elektronisko pakalpojumu sniegtās priekšrocības, akcentējot ieguvumus, ko tie sniedz.

1.6. Līgumu reģistri: digitālais dzīvesveids nostiprinās

Reģistrs reģistrē ne tikai uzņēmumus un organizācijas (tiesību subjekti), bet arī juridiskos faktus – līgumus.

2022. gadā līgumu reģistru pakalpojumus teju visi (98%) klienti izmantoja digitāli, kas apliecina to, ka klienti novērtē un izvēlas digitālos pakalpojumus. Klientu apkalpošanā palīdz saprotami, ērti sniegto pakalpojumu noteikumi, kas ļauj izmantot dokumenta parakstīšanu un elektronisku to iesniegšanu, parakstot ar e-parakstu, ne tikai konkrētam klientu lokam, bet arī ārvalstu iedzīvotājiem. Piemēram, Igaunijas, Lietuvas personas ir veiksmīgi iekļāvušās Reģistra digitālajā dzīvesveidā, dokumentus parakstot ar drošu e-parakstu un iesniedzot reģistrācijai elektroniski. Ir būtiski samazinājies pieprasījums pēc konsultācijām, kas saistītas ar e-vidi – kā parakstīt, kā noformēt e-dokumentu.

Komerckīļu reģistrs

Komerckīļu reģistrā reģistrē [komerckīļu](#) līgumus. Komerckīļu reģistrs bija pirmais Reģistra vestais reģistrs, kurā kopš 2020. gada pakalpojumi tiek nodrošināti tikai digitāli.

2022. gadā visbiežāk tika iekļāta dažāda veida lauksaimniecības tehnika (Valsts tehniskās uzraudzības aģentūra nodrošina speciālu agregātu reģistrāciju, kas ļauj šāda veida tehniku pēc reģistrācijas arī iekļāt), prasījuma tiesības (kas izriet no līdzfinansējuma dzīvojamo māju renovācijām), kā arī sabiedrību ar ierobežotu atbildību kapitāla daļas. Aktīvi tika ķīlātas arī preču zīmes. Bija vērojama arī jauna tendence – bezpilota gaisa kuģu (dronu) iekļāšana.

Jaundibinātas komerckīļas

2021 2775 ↓4%

2022 3459 ↑25%

Kopā pieņemto lēmumu skaits komerckīļu reģistrā (jauni, grozījumi, pārjaunojums, cesijas, dzēšana):

2021 8754 ↓↑0%

2022 8756 ↓↑0%

Laulāto mantisko attiecību reģistrs

Laulāto mantisko attiecību reģistrā reģistrē starp vīru un sievu noslēgtos laulību līgumus.

2022. gadā laulāto mantisko attiecību reģistrā 98% reģistrācijas dokumentu elektroniski iesniedza zvērināti notāri, tā nodrošinot ērtu klientu apkalpošanu, jo tādā gadījumā klientiem pašiem nav jāvēršas Reģistrā dokumentu iesniegšanai.

Visbiežāk reģistrētais laulāto mantisko attiecību veids bija laulāto mantas šķirtība.

Reģistrēto līgumu skaits

2021 24 217 ↑4%

2022 25 557 ↑5%

Publiskās un privātās partnerības līgumi

Publiskās un privātās partnerības līgumu reģistrā ierakstāmas ziņas par [partnerības iepirkuma līgumu](#). Sākotnēji šo reģistru sauca par koncesiju līgumu reģistru, un tas tika pārveidots pēc [Publiskās un privātās partnerības likuma](#) spēkā stāšanās 2009. gadā

Līgumu skaits

2021 39 ↓↑ 0%

2022 39 ↓↑ 0%

2022. gadā Reģistrs publiskās un privātās partnerības līgumu reģistra vešana nodeva iepirkumu uzraudzības birojam, un no 01.01.2023. vairs neved šo reģistru.

2023. gada prioritātes:

Līgumu reģistros tiks turpināts nodrošināt ērtu, klientam saprotamu reģistrācijas dokumentu iesniegšanu elektroniski.

1.7. Datu aktualitātes nodrošināšana: trīs līmeņos

Reģistrs strādā pēc moto “klientus konsultējam, datus uzraugām”. Saskaņā ar starpvaldību organizācijas [Finanšu darījumu darba grupa \(FATP\)](#) vadlīnijām Reģistrs rūpējas par datu kvalitāti 3A zīmē, tas ir, akurāti (pareizi), adekvāti (atbilst reālajai situācijai) un aktuāli (jaunākā informācija) dati.

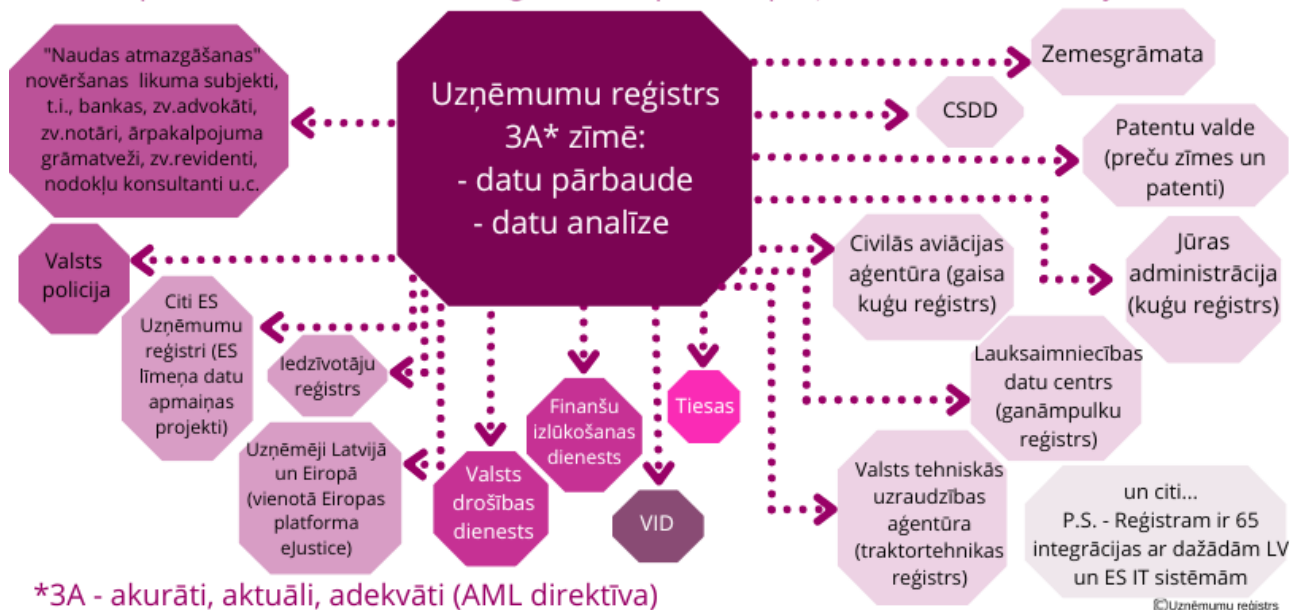
Datu kvalitātes nodrošināšana tiek veikta trīs līmeņos. Pirmajā līmenī datu kontrole notiek pirms reģistrācijas, otrajā – pēc reģistrācijas, iestādes līmenī, trešajā – pēc reģistrācijas, sadarbībā ar publisko un privāto sektoru.

Latīņa datu kvalitātei ir augsta, jo Reģistra datus plaši izmanto publiskais un privātais sektors Latvijā, kā arī Eiropas platformās – vienotajā Eiropas e-tiesiskuma portālā “e-Justice” un Eiropas uzņēmumu/biznesa reģistru savstarpējā datu apmaiņas platformā.

Ar Reģistra darba kvalitāti – datiem par uzņēmumiem un patiesajiem labuma guvējiem – 2022. gadā [Latvijas valsts saņēma augstu starptautisku novērtējumu](#) – pētījumā “Globālais datu barometrs” ([Global Data Barometer](#)), kurā vērtēts datu stāvoklis 109 pasaules valstīs, Latvija saņēma trešo labāko vērtējumu pasaulē aiz Dānijas un Apvienotās Karalistes.

Uzņēmumu reģistra vieta un loma

Valsts & privātais sektors, kas uz Reģistra info pamata pieņem lēmumus ar tālejošām sekām

1.7.1. Pasākumi datu aktualitātes nodrošināšanai: pirms reģistrācijas

Pirmajā līmenī pārbaudes veic valsts notārs pirms reģistrācijas. Vēsturiski pie reģistrācijas valsts notārs tikai pārbaudīja iesniegto dokumentu atbilstību likumam, reģistra ierakstiem un atsevišķu citu valsts reģistru datiem. Pēdējos gados valsts notāra pirms reģistrācijas veikto pārbaūžu apjoms ir būtiski audzis.

Pirms reģistrācijas valsts notārs:

- pārbauda klienta iesniegto dokumentu atbilstību likuma prasībām,
- pārbauda pieteiktās informācijas atbilstību likuma prasībām un iepriekš reģistrētajai informācijai (izmaiņu gadījumā),
- veic juridiskās adreses pārbaudi gan Valsts adrešu reģistrā, gan riska adrešu sarakstā,
- veic fizisko personu datu pārbaudi dažādos gan nacionālos, gan starptautiskos reģistros un sarakstos, piemēram, riska personu saraksts, starptautisko sankciju saraksts u.c.,
- patieso labuma guvēju reģistrācijas ietvaros analizē īstenotās kontroles ķēdi un dokumentāro pamatojumu,
- ieskatās ārvalstu reģistros (ja iespējams), pārlicinās par pilnvarojumu un analizē ārvalstu normatīvo regulējumu,
- riska gadījumos nosūta informāciju VID nodokļu risku analīzes veikšanai,
- pārbauda, vai nav reģistrēts kāds tiesisks šķērslis ieraksta veikšanai.

Pirmsreģistrācijas pārbaudēs notiek sadarbība ar Valsts ieņēmumu dienestu, lai mazinātu ēnu ekonomiku un regulējuma ietvarā vērtētu nodokļu riskus.

VID izvērtēšanai nodotie reģistrācijas pieteikumi

2021 1514 ↑ 11%
2022 3070 ↑ 103%

Istenojot principu “konsultē vispirms”, gadījumos, kad klienti iesniegtajos dokumentos ir pieļāvuši sīkus trūkumus, valsts notārs proaktīvi kontaktējas ar klientiem, zvanot un rakstot e-pastus, lai klienti varētu tos operatīvi novērst.

1.7.2. Pasākumi datu aktualitātes nodrošināšanai: pēc reģistrācijas – kontrole iestādes līmenī

Datu kontroles pasākumus veic Reģistra valsts notāri, izmantojot proaktīvas ‘konsultē vispirms’ konsultācijas, kam, ja klients nereaģē, seko juridiskie soļi – brīdinājums, lēmums par darbības izbeigšanu, ieraksts par darbības izbeigšanu un izslēgšana. Vienkāršotās likvidācijas procedūru regulē likumi, un tā tiek izmantota tikai tad, ja klients nereaģē, jeb reģistru tīrīšanai no “tukšajām čaulām”. Tās rada ilūziju par ekonomisko aktivitāti valstī, kā arī tiek izmantotas “balto apkaklišu” noziegumos. Vienkāršotās likvidācijas gadījumā nenotiek parastais likvidācijas process, kura laikā likvidators sakārto uzņēmuma lietvedību, nodod Latvijas Nacionālajā arhīvā dokumentus u.tml.

Agrāk vienkāršotā likvidācija attiecās tikai uz komercreģistrā reģistrētajām kapitālsabiedrībām, ko regulēja [Komerclikums](#), bet pēdējos gados reģistru tīrīšana kļūst iespējama arī citos reģistros: uzņēmumu reģistrā reģistrēto kooperatīvo sabiedrību vienkāršoto likvidāciju regulē [Kooperatīvo sabiedrību likums](#) un reliģisko organizāciju un to iestāžu reģistrā reģistrēto reliģisko organizāciju vienkāršoto likvidāciju – [Reliģisko organizāciju likums](#).

Reģistra kontroles pasākumu mērķis ir nevis uzņēmumu izslēgt vai sodīt (2022., kā arī 2021. gadā netika piemērots neviens sods; 2020. gadā tie bija 27 gadījumi, kas nav pat 0,1% no kopumā gada laikā Reģistra pieņemtajiem lēmumiem), bet nodrošināt aktuālus, akurātus un adekvātus datus.

Nosūtītie brīdinājumi*

2021 2581 ↓ 55%

2022 2633 ↑ 2%

*Reģistra nosūtītie brīdinājumi par valdes pilnvaru termiņa beigām, par uzņēmuma/organizācijas neatrašanos juridiskajā adresē, par citos normatīvos aktos noteikto dokumentu iesniegšanu

Ieraksti komercreģistrā un uzņēmumu reģistrā par kapitālsabiedrību un kooperatīvu darbības izbeigšanu*

2021 7599

2022 4962 ↓ 35%

*Ieraksti komercreģistrā un uzņēmumu reģistrā tiek izdarīti, pamatojoties uz Reģistra un Valsts ieņēmumu dienesta lēmumu par darbības izbeigšanu, saskaņā ar [Komerclikuma 314.1. panta](#) pirmo un trešo daļu, 320. panta otro prim daļu un [Kooperatīvo sabiedrību likuma 70. panta](#) pirmo un trešo daļu, 76. panta sesto daļu. No kopējo ierakstu skaita 50% 2021. gadā un 60% 2022. gadā tika veikti, balstoties uz Valsts ieņēmumu dienesta lēmumu.

Kapitālsabiedrību un kooperatīvu skaits, kuras izslēgtas no komercreģistra un uzņēmumu reģistra*

2021 8578 ↑ 18%

2022 6120 ↓ 29%

*Saskaņā ar [Komerclikuma 317. panta otro daļu](#) un [Kooperatīvo sabiedrību likuma 71.panta otro daļu](#)

Kā jaunumu 2022.gadā var minēt arī to, ka, pamatojoties uz [Reliģisko organizāciju likuma 18.1 panta](#) pirmās daļas 3.punktu, tika pieņemti lēmumi par reliģisko organizāciju (kopskaitā 17) darbības izbeigšanu.

Lai gan vienkāršotās likvidācijas procedūra ietver vairākus brīdinājumus un paziņojumus vairāku mēnešu garumā, vēl līdz 2021. gada 1.jūnija Latvijas Republikas Senāta spriedumam ļoti bieži bija tā, ka tikai pēc tam,

kad uzņēmums jau ir likvidēts un izslēgts no Reģistra vestajiem reģistriem, tas gatavs aktualizēt datus, vienlaikus lūdzot atjaunot uzņēmuma darbību (statusu). Līdz Senāta spriedumam šādos gadījumos, ņemot vērā, ka vienkāršotās likvidācijas mērķis nav izbeigt strādājoša uzņēmuma darbību, galvenais valsts notārs atcēla valsts notāra pieņemto lēmumu un atjaunoja uzņēmuma darbību. Izpildot Senāta spriedumu, Reģistrs vienkāršotās likvidācijas gadījumos [mainīja praksi](#) un izslēgtās kapitālsabiedrības ar galvenā valsts notāra lēmumu vairs neatjauno. Senāta sprieduma rezultātā, kā arī dēļ tā, ka PLG atklāšanas reforma ir noslēgusies, ir mazinājies galvenā valsts notāra lēmumu, ar kuru tiek atcelts valsts notāra lēmums, skaits. Tomēr nemainīga joprojām saglabājas agrākā tendence: ir mainījies galvenā valsts notāra darbs – ja agrāk galvenais valsts notārs ar klientu sūdzību palīdzību varēja vērtēt valsts notāru darba kvalitāti pēc būtības, tad pēdējos gados lielākā daļa sūdzību ietvēra lūgumu atjaunot darbību. Tādējādi galvenā valsts notāra lēmumi, kas atceļ valsts notāra lēmumu, vairs nenes informāciju par valsts notāru kļūdām, bet klientu vieglprātību vai aizmāršību.

Atcelto lēmumu skaits par uzņēmuma likvidēšanu valdes neesamības dēļ

2021 11 ↓ ↑0%

2022 3 ↓73%

Atcelto lēmumu skaits par uzņēmuma likvidēšanu neatrašanās juridiskajā adresē dēļ

2021 104 ↑8%

2022 56 ↓46%

Atcelto lēmumu skaits par uzņēmuma likvidēšanu PLG neatklāšanas dēļ

2021 196 ↓9%

2022 12 ↓94%

2022. gadā stabilizējas tendence, ka klientu vieglprātības rezultātā galvenajam valsts notāram nākas atcelt arī tādus valsts notāra lēmumus, kas pieņemti, nevis vienkāršotās likvidācijas procedūrā, bet balstoties uz likvidatora pieteikumu par uzņēmuma vai kapitālsabiedrības likvidāciju. Lai gan pieteikumā atzīmēts, ka atlikusī manta ir sadalīta, reāli tas nebija izdarīts. Līdz ar uzņēmuma izslēgšanu ir zudusi iespēja pabeigt uzņēmuma atlikušās mantas sadali jeb, citiem vārdiem sakot, zudusi iespēja rīkoties ar uzņēmuma mantu, jo uzņēmumam zudusi tiesībspēja, un visa tajā esošā manta līdz ar uzņēmuma izslēgšanu no Reģistra reģistriem kļūst piekritīga valstij. Lai dotu iespēju tomēr sadalīt atlikušo mantu, tika atcelts valsts notāra lēmums par sabiedrības izslēgšanu no komercreģistra (3 SIA) un uzņēmumu reģistra žurnāla (2 zemnieku saimniecības, 1 individuālais uzņēmums).

Atcelto lēmumu skaits par uzņēmuma likvidēšanu “aizmirstas mantas” dēļ

2021 4 ↓33%

2022 6 ↑50%

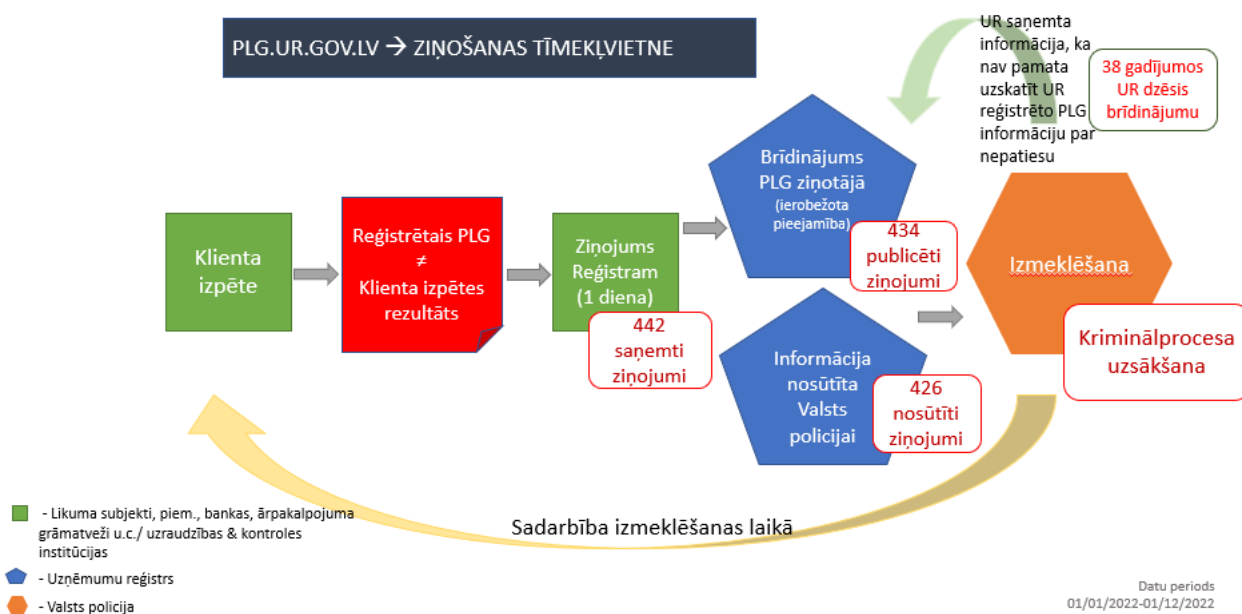
1.7.3. Pasākumi datu aktualitātes nodrošināšanai: pēc reģistrācijas – datu salīdzināšana ar privāto sektoru

Trešajā datu kontroles līmenī notiek reģistrētās informācijas salīdzināšana starp publisko un privāto sektoru, kas gadījumos, kad klients Reģistrā ir iesniedzis nepatiesu informāciju jeb melojis valsts iestādei, rezultējas ar [kriminālatbildību](#).

Caurspīdīgas uzņēmējdarbības vides nodrošināšana neaprobežojas tikai ar reģistrēto informāciju – kopš 01.07.2020. [likuma subjektiem](#), piemēram, bankām, ārpakalpojuma grāmatvežiem, advokātiem un citiem profesionālo pakalpojumu sniedzējiem, kā arī uzraudzības un kontroles institūcijām, piemēram, Finanšu un kapitāla tirgus komisijai (FKTK) un Valsts ieņēmumu dienestam (VID) ir pienākums ziņot Reģistram, ja to konstatētā informācija par juridiskās personas PLG ir atšķirīga no Reģistrā reģistrētās (iespējams sniegta nepatiesa informācija par PLG).

SADARBĪBA STARP PUBLISKO UN PRIVĀTO SEKTORU 2022

PLG.UR.GOV.LV → ZIŅOŠANAS TĪMEKĻVIETNE

Prioritātes 2023. gadā:

Ņemot vērā plānotās izmaiņas likumā “Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru”, kas nosaka, ka Reģistrs, nepieņemot atsevišķu lēmumu, reģistrē un aktualizē informāciju par to, ka attiecībā uz tiesību subjektu pastāv sankciju risks, likuma grozījumu apstiprināšanas rezultātā iestādē nepieciešams pārskatīt pēcreģistrācijas datu kvalitātes kontroles procesu. Jāturpina analizēt PLG ziņotāja darbība un efektivitāte, un jāsniedz priekšlikumi procesa uzlabošanai.

1.8. Maksātnespējas reģistrs: sāk atgriezties pirms Covid līmenī

Maksātnespējas reģistrā tiek ierakstītas ziņas, kas saistītas ar administratoru iecelšanu/atcelšanu, tiesiskās aizsardzības procesa un maksātnespējas procesa norisi u.c.

Maksātnespējas reģistrā veikto ierakstu skaits par jauniem procesiem (maksātnespējas process, tiesiskās aizsardzības process un ārpusstiesas tiesiskās aizsardzības process):

2021 338 ↓ 30%

2022 444 ↑ 31%

No tiem tieši jauni maksātnespējas procesi:

2021 243 ↓ 35%

2022 309 ↑ 27%

2022. gadā tika novērots reģistrēto maksātnespējas procesu skaita pieaugums juridiskām personām. Tas skaidrojams ar 2022. gada sākumā atceltajiem Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likumā

paredzētajiem atvieglojumiem, kas uzņēmumiem ļāva neiesniegt pieteikumus par savu maksātnespēju. Kā arī 2022. gada septembrī tika atcelts kreditoriem noteiktais ierobežojums juridisku personu maksātnespējas pieteikumu iesniegšanai. 2022. gadā novērojams arī ierosināto tiesiskās aizsardzības procesu (TAP) skaita būtisks pieaugums.

2022. gadā maksātnespējas reģistrs tika papildināts ar jaunu informāciju. Ņemot vērā, ka 01.01.2022. spēkā stājās [Fiziskās personas atbrīvošanas no parādsaistībām likums](#), kas nosaka, ka maznodrošinātām personām ir iespēja atbrīvoties no parādsaistībām līdz 5000 eiro un ziņas par šo procedūru tiek ierakstītas Reģistra vestajā maksātnespējas reģistrā. Reģistrs izstrādāja IT risinājumu datu saņemšanai no Latvijas Zvērinātu notāru padomes informācijas sistēmas un Tiesu informācijas sistēmas un publicēšanai [maksātnespējas reģistra](#) vietnē.

Turklāt 2022. gadā Uzņēmumu reģistra vestais maksātnespējas reģistrs un tajā nodrošinātais datu caurspīdīgums Latvijas valstij ļāva saņemt augstāko novērtējumu – 10 punktus no 10 – [Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankas pētījumā par maksātnespējas sistēmu](#)

EBRD Business Reorganisation Assessment: Latvia

- Data Transparency Factor was the bonus score (10 points) awarded to economies that publish clear and comprehensive insolvency data
- Insolvency data is understood to mean all data related to general business pre-insolvency and insolvency procedures, including any hybrid procedures and pre-packaged reorganisation
- Latvia scored 10/10. Latvia economy profile can be viewed here: www.ebrd-restructuring.com

Latvia	Insolvency data is centralised and maintained by an official authority or body	Comprehensive insolvency data is published online	Published data is updated regularly on at least an annual basis	Published data is available on an aggregated basis at national level	Published data is available on a disaggregated basis at national level with a breakdown by each available insolvency procedure
	✓	✓	✓	✓	✓

- [Online insolvency register](#)
- Data covering all types of procedures
- Accessible free of charge
- Updated on daily basis
- Possibility to filter by type of procedure, stage of procedure, name of debtor and period of initiation of proceedings e.g. national statistics and potential for insolvency registers to develop further....

ebrd.com/law
OFFICIAL USE

1.9. Publiskā sektora iestādes: efektivitātes izaicinājumos

Publisko personu un iestāžu saraksts ietver ziņas par visām [publiskajām personām un iestādēm](#). Sarakstu Reģistrs nodrošina no 2018. gada 1. jūnija, un tas bez maksas ir pieejams ikvienam interesentam. Sarakstā iekļautās ziņas ievada pašas [publiskās personas un iestādes](#), un tās arī ir atbildīgas par ievadīto datu pareizību un atbilstību normatīvajiem aktiem.

Publisko personu un iestāžu saraksts ir pirmais Reģistra reģistrs, kurā dati tiek vākti, izmantojot klientu pašreģistrācijas principu. Tas nozīmē, ka atšķirībā no pārējiem reģistriem, kuros vispirms klients datus iesniedz iestādei, pēc tam ierēdnis – valsts notārs tos pārbauda un ievada reģistrā, pašreģistrācijas princips nozīmē: klienti – publiskās personas un iestādes – pašas reģistrējas reģistrā, un pašas nodrošina savu datu aktualitāti. Tas ir piemērs valsts pārvaldes efektivitātei, jo Reģistra resursi netiek tērēti datu ievadīšanai, bet tikai sistēmas uzturēšanai.

Saraksts ar klientu pašreģistrācijas principu vēsturiski tika veidots kā pirmais iedīgļis nākotnes Reģistram – klients datus ievada e-pakalpojumā, IT risinājumi ļauj klientam pašapkalpoties, un Reģistrs kā iestāde nodrošina tikai konsultācijas un reģistru (sistēmu) darbību.

Lai uzlabotu publisko personu un iestāžu saraksta datu kvalitāti (kad dati netiek ievadīti savlaicīgi, tiek ievadīti kļūdaini, neprecīzi vai neatbilstoši faktiskajai situācijai), Reģistrs 2022. gadā veica proaktīvu visu publisko personu un iestāžu apziņošanu ar aicinājumu pārbaudīt pašu reģistrēto (ievadīto) datu kvalitāti, kā arī sniedza individuālas konsultācijas kļūdu labošanai.

Publiskā sektora iestādes

2021 3119 ↓ 8%
2022 2809 ↓ 10%

Prioritāte 2023. gadā:

Reģistrs informācijas sistēmu modernizācijas ietvaros izvērtēs iespējas uzlabot publisko personu un iestāžu saraksta tehnisko risinājumu, lai uzlabotu datu ievadi un reģistrēto datu kvalitāti.

1.10. Skaitļi Uzņēmumu reģistrā 2022

2022. gada beigās reģistrēts

130 367 sabiedrības ar ierobežotu atbildību ↓ -1%	940 akciju sabiedrības ↓ -3%	24 409 zemnieku saimniecības ↓ -1%	21 714 individuālās uzņēmējdarbības formas ↓ ↑ -0%
25 599 Biedrības un nodibinājumi ↑ 2%	1 609 kooperatīvi ↓ -9%	2 809 publiskā sektora iestādes ↓ -10%	

Saņemtie pieteikumi 2022. gadā

89% elektroniskā formā saņemtie pieteikumi	11% papīra formā saņemtie pieteikumi
--	--

Informācijas saņemšanas pašapkalpošanās e-pakalpojumi 2022. gadā

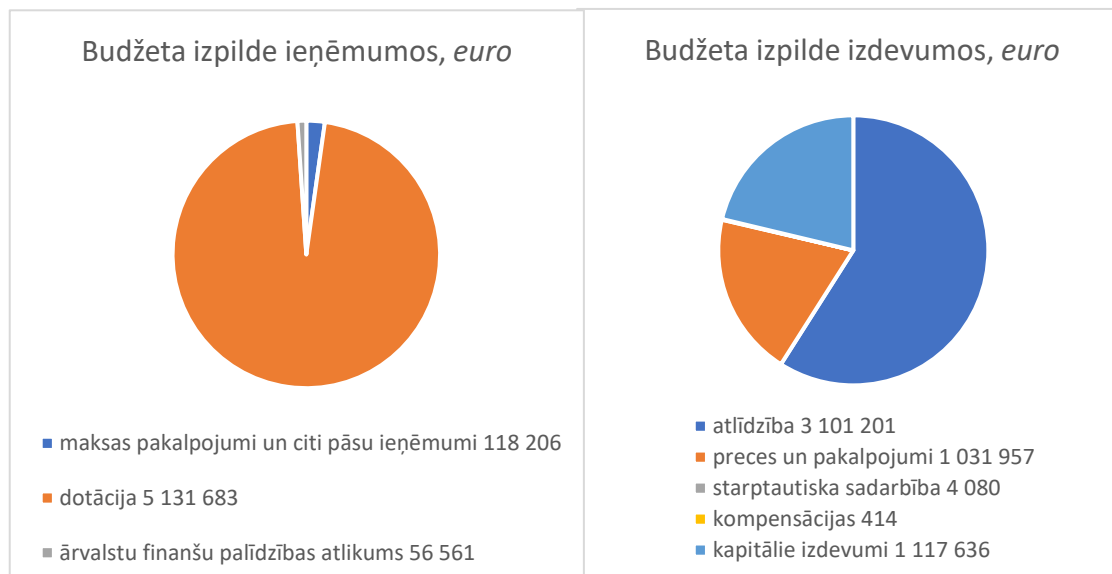
1,7 miljoni skatījumi informācijas tīmekļvietnē https://info.ur.gov.lv	39,4 miljoni pieprasījumi e-pakalpojumā "sistēma sistēmā" (API)
--	---

Klientu atbalsts		
58 527 jeb 95% atbildēto zvanu skaits	8 796 virtuālā asistenta UNA sarunu skaits	1 031 062 sesiju skaits Reģistra tīmekļvietnē www.ur.gov.lv
Sekotāju skaits sociālajos tīklos		
2 823 Facebook	3 983 Twitter	

2. Budžeta informācija

2.1. Finansējums un tā izlietojums

Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrs ir valsts budžeta finansēta iestāde. 2022. gada budžeta izpilde ieņēmumos un atlikumā no ārvalstu finanšu palīdzības ir 5 306 450 *euro* un izdevumos – 5 255 288 *euro*.

2.2. Bilance

N.p.k.		Gada sākumā, euro	Gada beigās, euro
1.	Aktīvi:	1 629 417	2 299 015
1.1.	Ilgtermiņa ieguldījumi	1 373 315	2 023 453
1.2.	Apgrozāmie līdzekļi	256 102	275 562
2.	Pasīvi:	1 629 417	2 299 015
2.1.	Pašu kapitāls	1 376 027	1 847 863
2.2.	Uzkrājumi	403	0
2.3.	Kreditori	252 987	451 152

2022.gadā ieņēmumi sastādīja 5 257 176 *euro* un izdevumi – 4 785 340 *euro*, pašu kapitāls palielinājies par 471 836 *euro*.

Pārskata gadā COVID-19 pandēmijas ietekmē palielinājušies izdevumi par 2 264 *euro* pasākumiem, kuri ir saistīti ar proaktīvu rīcību Covid-19 pandēmijas ierobežošanā un izraisīto seku mazināšanā, bet būtiski nav ietekmējuši Reģistra finansiālo stāvokli.

3. Personāls

Reģistrs stratēģijā 2022 – 2026 pirmo reizi iestādes vēsturē kā vienu no prioritārajiem darbības virzieniem definēja “[Pievilcīgs darba devējs](#)”, jo iestādes digitālā transformācija, kas ietver iestādes procesu un pakalpojumu attīstību, nav iespējama bez cilvēkiem. Tikai cilvēki būs tie, kas pārmaiņu rezultātā nodrošinās nepieciešamo iznākumu.

2020.-2021. gadā, kad slimības Covid-19 ierobežojumu rezultātā iestāde slēdza klientu apkalpošanu klātienē un daudzi nodarbinātie strādāja attālināti, atklājās, ka, no vienas puses, vairumā gadījumu nodarbinātie spēj nodrošināt labus darba rezultātus un jūtas kopumā labi, strādājot attālināti, un vēlas to turpināt, bet, no otras puses, situācija izgaismoja vairākas ar darba vidi un informācijas apriti saistītas nopietnas nepilnības. Turklāt – nesaistīti ar Covid-19 situāciju 2020. gadā iestādē notika reorganizācija – agrākās reģionālās nodaļas (Liepājā, Ventspilī, Bauskā, Valmierā, Jēkabpilī, Rēzeknē, Daugavpilī) tika likvidētas kā iestādes struktūrvienības (nodaļas), bet reģionos strādājošie ar savu darbu iekļāvās iestādes kopējā darba plūsmā, tādējādi faktiski strādājot attālināti no iestādes galvenā biroja jeb Resursu mājas Rīgā. Papildus tam 2021. gadā Valsts kancelejas veiktā iesaistīšanās pētījuma apkopotie dati atklāja, ka 1) Reģistra nodarbinātos raksturo izpratne par iestādes misiju, vīziju un vērtībām, uzticēšanās iestādes augstākā līmeņa vadībai un tās sniegtajai informācijai, uzticēšanās informācijai, ko saņem; 2) darbinieki strādā ar misijas apziņu, lepojas ar to, ko dara, darbinieki strādā ar augstu atbildības sajūtu, ir augsta koncentrēšanās spēja, izpalīdzīgs kolektīvs, pozitīva gaisotne, bet pie visa iepriekš minētā Reģistra darbiniekiem uzrādās liels izdegšanas risks.

Tādējādi Reģistram bija laba bāze, lai uzsāktu un [attīstītu attālināto darbu](#), iemiesojot sabiedrības mobilitātes jēdzienu dzīvē un orientējoties uz darāmajiem darbiem ikdienas pakalpojumu klientiem nodrošināšanas un iestādes digitālās transformācijas kontekstā.

Tāpēc tika nolemts stratēģijas periodā attīstīt darba vidi, nodrošinot darbiniekiem mobilitāti atbilstoši pašu izvēlei, un pilnveidot iekšējās pārmaiņu komunikācijas procesus iestādes digitālās transformācijas īstenošanai. Reģistrs vēlas radīt tādu darba vidi un apstākļus, kas motivētu profesionāļus strādāt Reģistrā, lai cilvēki, no vienas puses, efektīvi nodrošinātu iestādes mērķu sasniegšanu, bet, no otras puses, justos labi un ar prieku nāktu uz darbu.

Mērķa “Attīstīta, elastīga darba vide” sasniegšanai Reģistrs 2022. gadā definēja mobilās darba vietas konceptu, kas ietver noteiktu darba vietas aprīkojuma un datortehnikas drošības standartu, lai darbinieks droši varētu strādāt no jebkuras vietas, un uzsāka tā ieviešanu. Reģistrs 2022. gada ieviesa IP telefonijas risinājumu Jabber, kas ļauj zvanu centra un citiem darbiniekiem izmantot datora programmatūru vai lietotni mobilajā telefonā, lai veiktu zvanus, izmantojot darba telefona numuru. Tādejādi darbinieki var strādāt attālināti bez nepieciešamības darba saziņai izmantot privātos mobilos tālruņus, tostarp publiskot privāto mobilo tālruņu numurus.

Mērķa “Iesaistīti darbinieki” sasniegšanai Reģistra darbinieki 2022. gadā piedalījās Valsts kancelejas organizētā iesaistīšanās pētījumā. Reģistra stratēģijā kā viens no kvalitātes rādītājiem noteikta darbinieku iesaistīšanās, kas būtu jānotur 70% līmenī. Pētījums atklāja, ka iesaistīšanās indekss 2022. gadā bija 93,4%. Tas norāda, ka Reģistra nodarbinātajiem ir augsts iesaistīšanās līmenis, cilvēki uz darbu nāk ar misijas apziņu, taču vienlaikus tas var nest izdegšanas risku.

Iesaistīšanās pētījums atklāj, ka kopumā Reģistra rādītāji ir virs valsts pārvaldes vidējiem rādītājiem (daudzos blokos saņemta atzīme 4 (skalā, kurā maksimums ir 5)). Nodarbinātie ir īpaši apmierināti ar savu tiešo vadītāju un atmosfēru savā struktūrvienībā, saprot iestādes stratēģiskos mērķus, un tie iedvesmo darbam. Vienlaikus dati norāda, ka ne vienmēr nodarbinātie izprot savas struktūrvienības mērķus un savu lomu iestādes stratēģisko mērķu sasniegšanā. Atsevišķas datu pozīcijas arī norāda, ka iestādē tiek veikts rutinēts darbs, kura ietvaros piemirstas darba jēga un nozīmīgums.

Savukārt jomas, kurām īpaši jāpievērš – darbinieku labbūtība, izdegšanas mazināšana un darba jēgas un mērķa skaidrošana ikdienā. Atvērtajos jautājumos izceļas sekojošas uzlabojamās jomas – atalgojums, darba vide gan Reģistra telpās, gan attālinātajā darba vietā, kā arī nepieciešamība turpināt darbu pie IT risinājumu darbības uzlabošanas.

Savukārt attālinātā darba kontekstā iesaistīšanās pētījums atklāj: kopumā nodarbinātie ir apmierināti, ka var veikt darbu attālināti un uz Reģistra telpām var nākt pēc nepieciešamības (tās struktūrvienības, kuras var veikt darbu attālināti). Lielākā daļa izvēlas darbu tikai attālināti. Kā biežākie attālinātā darba trūkumi norādīti socializēšanās trūkums un tendence pārstrādāt darba laiku. 2023. gadā atbilstoši pētījuma rezultātiem tiks veidots plāns esošās situācijas pilnveidošanai.

2022. gadā tika izveidota arī jauna iekšējās saziņas platforma iekšējās komunikācijas procesu pilnveidošanai.

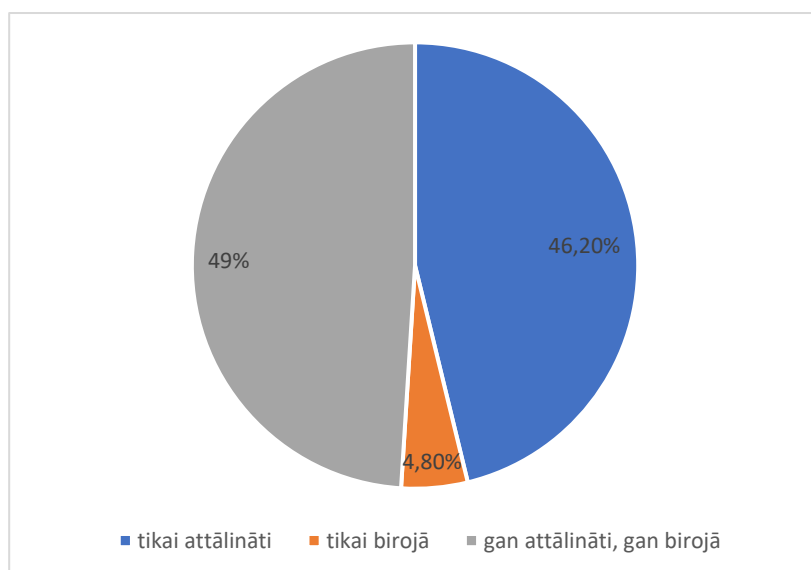
Iestādes digitālā transformācija skar organizāciju visos – pakalpojumu, procesu un darbinieku – līmeņos, tostarp arī visos amatos notiek profesijas digitālā transformācija, arvien pieaugot darbam ar dažādiem IT risinājumiem. Viena no pirmajām darbinieku grupām, kas to izjuta, bija klientu apkalpošanas speciālisti – klientu apkalpošanu klātienē transformējās uz attālināta atbalsta sniegšanu, turklāt vairāki klientu apkalpošanas speciālisti kļuva par valsts pārvaldē pirmā virtuālā asistenta UNA treneriem, tādā veidā pēc būtības turpinot savu darbu – atbalsta klientiem nodrošināšanu, bet jaunā, inovatīvā veidā. To kā Reģistrā [transformēties klientu apkalpošanas speciālista darbs](#) 2022. gadā stāstījām arī jauniešiem – topošajiem klientu apkalpošanas speciālistiem.

3.1. Personāla apmierinātība ar attālināto darbu

Strādāt attālināti liela daļa darbinieku sāka jau 2020. gadā, ņemot vērā slimības Covid-19 ierobežojumus. Šobrīd Reģistrā 70% nodarbināto savus amata pienākumus veic attālināti, 10% nodarbināto ir tādi, kuriem darba apstākļi neļauj pilnībā strādāt attālināti (ir noteikti pienākumi, kuru veikšanai nepieciešama klātesamība - reizi vai vairākas reizes nedēļā, atkarībā no apstākļiem), bet 20% nodarbināto nevar veikt pienākumus attālināti, ņemot vērā darba specifiku (piemēram, Arhīva nodaļa, Informācijas nodaļa).

Reģistrs turpina monitorēt darbinieku apmierinātību ar attālināto darbu.

2022. gada decembra aptaujā tika noskaidrots, ka salīdzinot ar 2021. gada aptaujas rezultātiem, 2022. gadā ir palielinājies to nodarbināto skaits, kuri vēlas strādāt tikai attālināti – no 25,8% uz 46,2%; samazinājies to nodarbināto skaits, kuri vēlas darba pienākumus veikt tikai birojā – no 15,1% uz 4,8%, un samazinājies to nodarbināto skaits, kuri vēlas darba pienākumus veikt gan birojā, gan attālināti no 59,1% uz 49%.

Līdz ar to šobrīd attālinātais darbs jau ir nevis vairs “jaunais normāli”, bet “vienkārši normāli”. Stratēģiskā nostādne – darbinieks var strādāt attālināti, ja to vēlas, ja to ļauj amata pienākumi, ja tam piekrīt tiešais vadītājs, ņemot vērā darbinieka veiktā darba kvalitāti.

Jau iepriekš Reģistrā darba organizācija bija orientēta uz rezultātu, ne procesu, līdz ar to attālinātais darbs turpina līdzšinējo praksi – nevis “strādāju no pusdeviņiem līdz pieciem”, bet “šodien izdarīju to un to”. Šādu – uz rezultātu orientētu – pieeju Reģistrs ir pārņēmis no saviem klientiem – uzņēmējiem, kā arī to liek nodrošināt dažādi likumos noteikti termiņi, piemēram, cik dienu laikā Reģistram jāpieņem lēmums attiecībā pret klientiem, kādos termiņos jāizpilda saistības pret Eiropas Savienību un Eiropas Komisiju, piemēram, IT risinājumu izbūvē, veidojot Eiropu kā vienotu telpu uzņēmējiem digitālajā vidē utt.

2022. gada iesaistīšanās pētījumā nodarbinātie apliecina, ka vadītāji uzticas nodarbinātajiem. Pateicoties uzticēšanās kultūrai, attālināta darba nodrošināšana ilgtermiņā ir iespējama.

3.2. Statistika par personālu

2022. gadā Reģistrā bija 177 amata vietas, vidējais faktiski nodarbināto skaits – 163.

Reģistrā 2022. gadā tika nodibinātas darba tiesiskās/valsts civildienesta attiecības ar 21 nodarbināto un pārtrauktas tiesiskās/valsts civildienesta attiecības ar 25 nodarbinātajiem. Personāla mainība bija 13%.

2022. gada 31. decembrī Reģistrā bija 94 valsts civildienesta ierēdņu amatu vietas un 83 darbinieku amatu vietas.

Amata vietu sadalījums:

- Atbalsta funkciju veicēji: 39
- Vadītāji (augstākā, vidējā un zemākā līmeņa): 34
- Politikas ieviesēji: 104

Darbinieku sadalījums pa dzimumu grupām (no vidējā faktiski nodarbināto skaita):

- Sievietes: 141
- Vīrieši: 22

Augstākā izglītība ir 80% no visiem Reģistra nodarbinātajiem.

Lai kvalitatīvi varētu veikt Reģistram uzticētās funkcijas, Reģistra viens no svarīgiem personāla vadības procesiem ir nodrošināt nodarbināto kvalifikācijas celšanu un uzturēšanu.

2022. gadā nodarbinātie piedalījās vairākos apmācībuursos, piemēram, kā "Interesu konflikts", "Sankciju riska efektīva pārvaldīšana publiskajā sektorā", "E-adrese un e-dokumenti", "Publiskais iepirkums", "Efektīvs vadītājs - Vizuālā plānošana", kā arī apmācībās par dokumentu arhivēšanu, personas datu aizsardzību, darba vides risku noteikšanu attālinātai darba vietai un ar risku noteikšanu saistītās problēmsituācijas.

Reģistra nodarbinātie arī izmantoja iespējas noklausīties bezmaksas vebinārus un bezmaksas apmācības, ko rīkoja gan Valsts administrācijas skola, gan citas organizācijas.

Lai nodrošinātu nodarbināto kvalifikācijas celšanu un uzturēšanu, Reģistrā regulāri tika veiktas arī iekšējās mācības.

3.3. Nodarbināto sadalījums pa vecuma grupām

Mēs dzīvojam laikā, kad darba tirgū ir sastapušās vairākas paaudzes, par kuru atšķirībām daudz tiek runāts Rietumu pasaulē. Katrai no tām ir sava unikālā pieredze, vērtības, prioritātes un mērķi, katru raksturo citāda uzvedība, un darba devējiem ar to jārēķinās.

Veterāni (1922 – 1945) tiek saukti par "klusu" paaudzi. Auguši laikā, kad bija pieņemts bērnus "redzēt, bet nedzirdēt". Piedzīvojuši Otrā pasaules kara šausmas, deportācijas un tuvinieku zaudēšanu, resursu un pārtikas trūkumu.

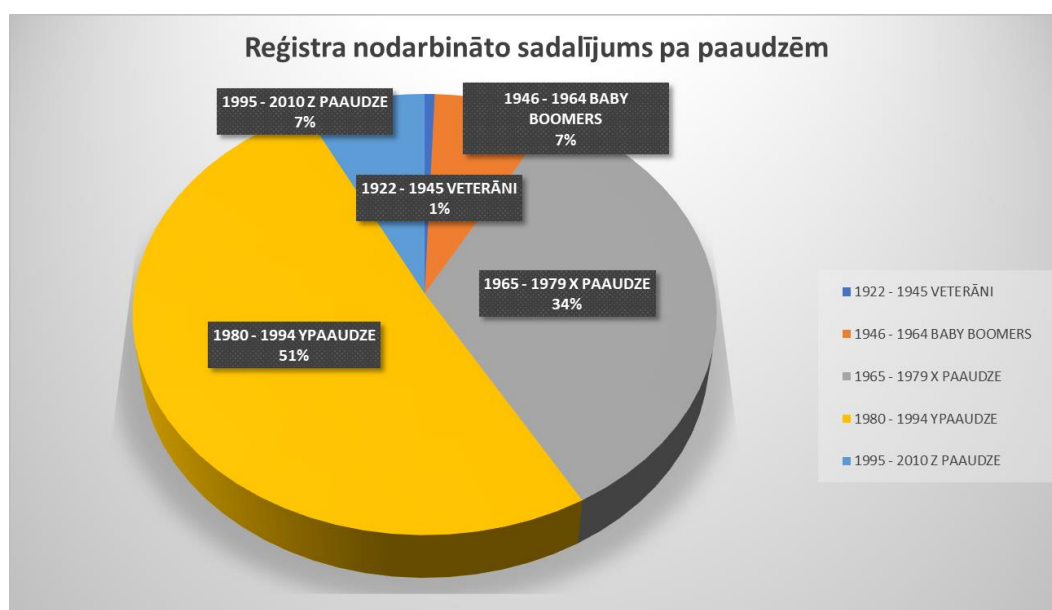
"Baby boomers" (1946 – 1964) jeb "bēbīšu buma" pēc Otrā pasaules kara paaudze dzīvo ar devīzi "Dzīvot, lai strādātu". Pieticīga darbholiķu paaudze, kuras lielākais kapitāls darba tirgū ir uzkrātā darba un sociālā pieredze un lojalitāte darba devējam. Šīs paaudzes darbinieki nereti visu mūžu nostrādājuši vienā darba vietā, ir orientēti uz komandu un sadarbību.

X paaudze (1965 – 1979) dzīvo ar devīzi “Strādāt, lai dzīvotu”. Ir neatkarīgi un individuālisti, mazu nozīmi piešķir statusam. Orientēti uz rezultātu, meklē iespējas attīstīt savas zināšanas un prasmes, nodrošināt sevi materiāli. Pirmā paaudze, kas apguvusi informātiku un datorus, un labprāt mācās visu mūžu. Strādīgi un, ja jūtas novērtēti – lojāli.

Y paaudze (1980 – 1994) dzīvo ar devīzi “Balanss starp darbu un dzīvi”. Šī paaudze tiek saukta arī par “mileniāļiem” (*millenials*) un “dzīves baudītājiem”. Interneta buma paaudze, kas piedzīvojusi globalizācijas un tehnoloģiju ienākšanu visās dzīves jomās. Enerģiski, mērķtiecīgi, visu grib ātri un uzreiz. Vēlas strādāt interesantu darbu, kurā jūtama atgriezeniskā saite. Optimistu paaudze. Nerespektē hierarhiju – strādā nevis priekšniekam, bet kopā ar viņu. Visnelojālākie darbinieki: ja jutīsies nenovērtēti, ātri un bez sentimenta pārtrauks darba attiecības, lai dotos tālāk.

Z paaudze (1995 – 2010) dzīvo ar devīzi “Te – darbs, tur – dzīve”. Šī paaudze tiek saukta arī par YouTube paaudzi un “digitālajiem iezemiešiem” (*digital natives*). Dzīve ir saplūdusi ar mūsdienu tehnoloģijām, viņu ikdiena – internets, sociālie tīkli, viedierīces. Apzinās tehnoloģiju un robotizācijas ienākšanu darba vidē, nepieciešamību visu mūžu izglītoties un ik pa laikam mainīt profesiju. Tiecās strikti nošķirt darbu no privātās dzīves, un pašīstenošanos meklē interešu jomās ārpus darba.

Reģistra nodarbināto sadalījums pa paaudzēm ir sekojošs:

4. Komunikācija ar sabiedrību

4.1. Stratēģiskā komunikācija

2022. gadā Reģistrs komunikācijā ar sabiedrību konceptuāli mainīja pieeju no agrākiem šķīrumiem “iekšējā un ārējā komunikācija”, “vadības un “tehniskā” komunikācija” uz jaunu vienotu pieeju – stratēģisku

komunikāciju. Ar to primāri saprotot, ka stratēģiskā komunikācija ir vadības līmeņa komunikācija un vadības līmeņa atbildība; tā vienmēr ir orientēta uz rīcību (ne tikai informēšanu); tā ietver vārdus un darbus (lēmumus) kā vienotu veselumu; stratēģiska rīcība ir lēmumi, kas nodrošina rīcību; stratēģiska rīcība ir vērsta uz stratēģisko mērķu sasniegšanu; rīcība tiek interpretēta kontekstā ar stratēģiskajiem mērķiem; stratēģiskā komunikācija ir visu līmeņu vadītāju atbildība.

Pie lēmuma mainīt agrāko pieeju komunikācijai, Reģistrs nonāca vairāku iemeslu dēļ. Pirmkārt, praksē tika konstatētas plaisas starp iestādes publiskajiem vēstījumiem (ārējā komunikācija) un darbinieka vēstījumu klientam (iekšējās komunikācijas iznākums (*output*)), kas savukārt ne tikai ietver krīzes situācijas un komunikācijas krīzes potenciālu, bet faktiski ir klientu maldināšana. Otrkārt, notika apzināšanās, ka katrs iestādes darbinieks, kurš sniedz konsultāciju vai pakalpojumu klientam, – bet Reģistrā, ņemot vērā iestādes klientorientētību, ar klientiem atkarībā no jautājuma specifikas un sarežģītības komunicē teju visi darbinieki – klienta acīs veido priekšstatu par iestādi kopumā, un līdz ar to katrs darbinieks darbojas kā iestādes vēstnesis, tostarp iestādes digitālās transformācijas jomā. Treškārt, iestādes stratēģijā ir ietvertas lielas ambīcijas attiecībā uz iestādes reputāciju un tēlu: “uzticama un droša darījumu vide Latvijā un Eiropā”, “uzticama, inovatīva un sabiedrībai atvērta iestāde”, “datus uzraugām, klientus konsultējam”, “esam klientorientēti”. Nodrošināt apgalvojumu piepildījumu nav viena vai dažu darbinieku spēkos, to var īstenot tikai, ja visi iestādes darbinieki kopā rīkojas kā vienota komanda un katrs zina “sava puzzles gabaliņa” vietu.

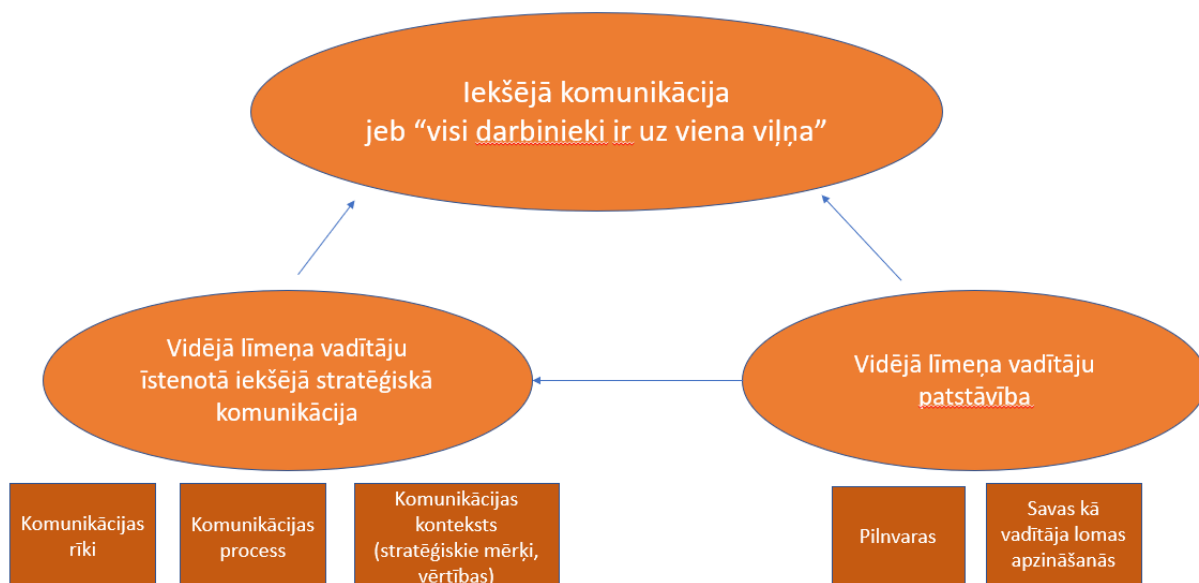
Stratēģiskās komunikācijas iedzīvināšanai 2022. gadā tika rīkotas vairākas sanāksmes lielākās un mazākās grupās par stratēģiju, tās mērķiem un uzdevumiem, attiecīgā posma rezultātiem un problēmām, kas atklājušās darba gaitā ar mērķi, lai darbinieki paši ir lietas kursā par iestādē kopumā notiekošo, tostarp par dažādiem pārmaiņu procesiem un to statusu iestādes digitālās transformācijas procesā, un jūtas droši komunikācijā ar klientiem – viņiem palīdzot no papīra vides pārcelties uz e-vidi.

Tika pieņemts lēmums turpmāk par visiem, tostarp sāpīgajiem problēmjaudājumiem pieņemt lēmumus un tos komunicēt kā iekšēji, tā ārēji, neatkarīgi no tā, vai lēmums ir pozitīvs, vai negatīvs. Tā rezultātā 2022. gadā Reģistrs arī publiskā telpā sāka komunicēt par ilgstoši sarežģīto situāciju iestādes iekšienē, kas saistīta ar resursu trūkumu gan IT sistēmu uzturēšanai, gan darbinieku atalgojumam.

Tika iedibināta jauna prakse: jebkurš jaunums, kas saistīts ar izmaiņām, piemēram, jauns risinājums vai pakalpojums klientiem, vispirms tiek nokomunicēts iekšēji, un tikai pēc tam, kad klientu konsultantiem ir skaidra informācija klientu konsultācijām, jauno informāciju izziņo ārējos kanālos, piemēram, tīmekļvietnē, sociālajos tīklos u. tml.

Ārējā komunikācijā, atbilstoši iestādes stratēģiskajiem mērķiem, akcents tika likts uz divām komunikācijas līnijām – transformācija no papīra iestādes uz e-iestādi un transformācija no nacionālas iestādes uz starptautisku iestādi – tādā veidā gan stiprinot iestādes transformāciju, gan klientu izpratni par to.

Vidējā līmeņa vadītāju ietekme uz iekšējo komunikāciju,
nodrošinot vienotu iestādes darbinieku izpratni par procesiem organizācijā kopumā

4.2. Starptautiskā komunikācija

2022. gadā Reģistra pieredze patieso labuma guvēju datu ievākšanā un pieejamības nodrošināšanā raisīja lielu starptautisko organizāciju, kā arī citu valstu publisko personu un iestāžu un pat Eiropas mediju interesi. Par Reģistra pieredzi interesējās ne tikai tuvāko kaimiņu – Baltijas valstu un Eiropas, bet arī Āzijas, Latīņamerikas un Āfrikas kolēģi, jo patieso labuma guvēju atklāšana starptautisku naudas atmazgāšanas shēmu novēršanai un atklāšanai ir aktuāla tēma visā pasaulē. Reģistru iestāžu piensūms noziegumu atklāšanā ir pieejami un kvalitatīvi dati pārrobežu līmenī, kurus var izmantot gan finanšu noziegumu izmeklētāji, gan nevalstiskais sektors, piemēram, žurnālisti, nevalstiskās organizācijas.

[Igaunija bija izvēlējusies sekot Latvijas piemēram](#) un arī atvērt reģistru datus brīvpieejā, bet, pirms to darīt, vēlējās uzzināt Reģistra praktisko pieredzi, tostarp par datu atvēršanas tehniskajiem, datu aizsardzības un citiem jautājumiem. Gada pārskata gatavošanas brīdī Igaunija jau ir atvērusi datus. [Lietuvas kolēģiem](#), attīstot patieso labuma guvēju reģistru, aktuālo jautājumu loks bija ļoti plašs – par reģistrācijas procedūrām, e-pakalpojumiem, mākslīgā intelekta attīstību, patieso labuma guvēju reģistrāciju, direktīvu ieviešanu un citiem aspektiem.

Reģistrs ar Latvijas pieredzes stāstu piedalījās arī starptautiskā konferencē “Patieso labuma guvēju atklāšana un juridiskās personas risku novērtēšana Latīņamerikā” (*Beneficial ownership disclosure frameworks and risk-assessment of corporate vehicles in the GAFILAT Region*) [Panamā](#). To organizēja Eiropas Savienības struktūras “ES Globālais instruments” (*EU Global Facility*) komanda sadarbībā ar Panamas Ekonomikas un finanšu ministriju un Latīņamerikas finanšu darba grupu GAFILAT, kas apvieno 18 valstis no Dienvidamerikas, Centrālamerikas un Ziemeļamerikas un ir viena no starptautiskās finanšu darba grupas FATF reģionālajām grupām. [Pasākumā](#) piedalījās 60 augsta līmeņa eksperti no 18 Latīņamerikas reģiona valstīm, kuri bija ieinteresēti dzirdēt Latvijas – kā valsts, kas patieso labuma guvēju atklāšanas regulējumu īsteno praksē – pieredzi, īpaši par patieso labuma guvēju datu verifikācijas mehānismiem un pieejamības nodrošināšanu.

Reģistra pieredzi vēlējās dzirdēt arī pārstāvji no [vairāk nekā 40 Āfrikas kontinenta jurisdikcijām](#) konferencē “Faktiskā īpašnieka caurspīdīgums: no tehniskajiem ieteikumiem līdz īstenošanai” (*Transparency of beneficial ownership: from technical recommendations to implementation*), ko organizēja Eiropas Savienības struktūras “ES Globālais instruments” (*EU Global Facility*) komanda sadarbībā ar Āfrikas Apmācību institūtu (ATI) un Starptautisko Valūtas fondu (SVF). Intereses degpunktā bija Reģistra pieredze par patieso labuma guvēju informācijas pārbaudes un kontroles mehānismiem, tostarp par patieso labuma guvēju atklāšanas sistēmas izveidi un darbību caurspīdīgas tiesiskās vides nodrošināšanai.

Par patieso labuma guvēju atklāšanas procedūrām un efektīvas digitālas reģistru iestādes izveidi interesējās arī kolēģi no tālās [Omānas](#) Arābijas pussalā.

Reģistrs kā viens no ekspertiem tika iesaistīts arī vairākās Eiropas Savienības struktūru organizētajās darba grupās, kuru uzdevums ir identificēt problēmjaudājumus saistībā ar patieso labuma guvēju atklāšanu, piedāvāt tiem risinājumus un konsultēt Eiropas Savienības lēmumu pieņēmējus. Eiropas Savienības struktūras “ES Globālais instruments” (*EU Global Facility*) vadībā notika [vairākas Eiropas līmeņa diskusijas](#) par to, kā pilnveidot patieso labuma guvēju pārbaudi, īpaši garās pārrobežu ķēdēs, kā analizēt iegūto informāciju un kādā veidā nodrošināt tās pieejamību starptautiski, lai reģistru iestādes veiktās analīzes rezultātā iegūtie dati palīdzētu tiesībsargājošajām iestādēm starptautisku noziegumu izmeklēšanā, kā arī sanāksmes, kurās ekspertu līmenī tika pārrunāti jaunie izaicinājumi, kas saistīti ar starptautisku [Reģistru lomas maiņu uzņēmējdarbības vidē](#) – Reģistri kā uzņēmējdarbības vides skatlogi kļūst par centrālo elementu, lai mazinātu iespējas juridiskās personas izmantot kā noziedzīgu darbību “transportu”. Jaunā loma reģistru iestādēm prasa mainīties arī iekšēji.

Reģistru lomas maiņa – no datu reģistrācijas iestādēm uz saņemto datu analītikas iestādēm, lai kā skatlogs atklātu biznesa vidi – bija arī [Eiropas biznesa reģistru asociācijas \(EBRA\) ikgadējās konferences](#) degpunktā.

Savukārt Eiropas biznesa reģistru asociācijas darba grupās Reģistrs kopā ar citu valstu Reģistriem apsprieda digitalizācijas, datu apmaiņas un citas aktualitātes, kā arī jau nākamajos plānotos grozījumus ES regulējumā komerciesību digitalizācijā, lai [konsultētu Eiropas Komisiju](#).

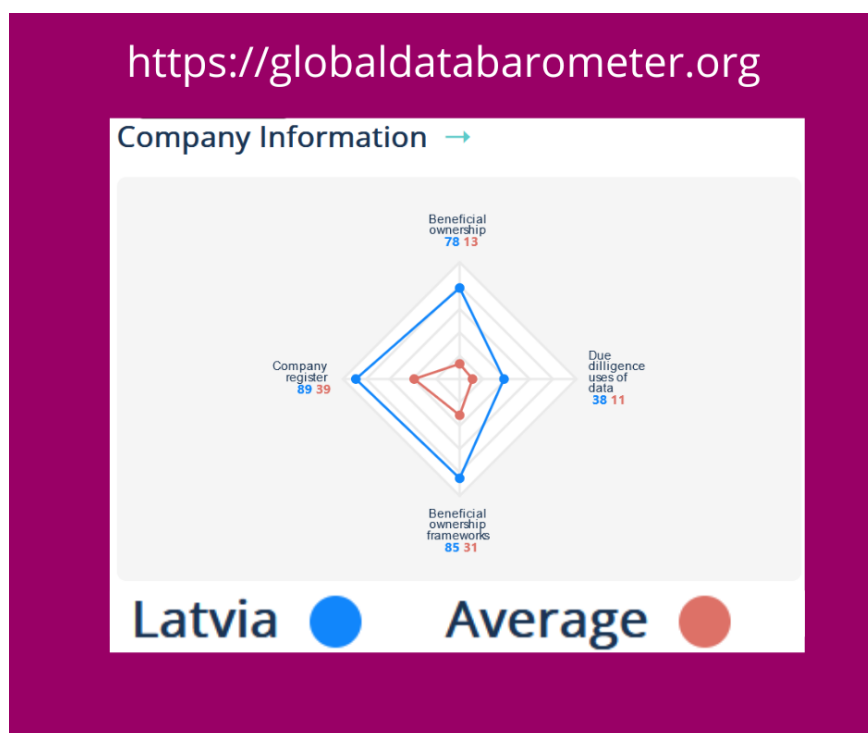
Kopā ar Tieslietu ministriju dalījāmieš Latvijas pieredzē par patieso labuma guvēju regulējumu un praksi ar starptautisko organizāciju “Open Government Partnership” (Atvērtās pārvaldības partnerība), secinot, ka [Latvijas padarītais darbs ļauj visā pasaulē virzīties uz atvērtāku pārvaldību](#) caur Reģistra datu kvalitāti 3A zīmē. “Open Government Partnership” ir iekļāvušās 76 valstis un 106 pašvaldības, pārstāvot vairāk nekā divus miljardus cilvēku un tūkstošiem pilsoniskās sabiedrības organizāciju, lai caur reformām veicinātu pārredzamu, iekļaujošu un atbildīgu pārvaldību.

Ņemot vērā Reģistra pieredzi, kā arī patieso labuma guvēju reģistra datu kvalitāti, Reģistrs tika iesaistīts arī [starptautiskā ekspertu tīkla NEBOT](#) (*Network of experts on beneficial ownership transparency jeb ekspertu tīkls patieso labuma guvēju caurskatāmības nodrošināšanai*) darbībā. NEBOT tīkls apvieno 31 ekspertu no dažādām pasaules valstīm, – tie ir pētnieki, nevalstisko organizāciju pārstāvji, valsts iestāžu pārstāvji u.c. Reģistra galvenā valsts notāre ir viens no NEBOT tīkla ekspertiem. NEBOT uzdevums ir analizēt ar patieso labuma guvēju atklāšanu saistītos problēmjaudājumus un pētījumu veidā sniegt priekšlikumus Eiropas Parlamentam un Eiropas Komisijai. NEBOT kā ekspertu tīkls bija arī viena no atslēgas komponentēm plašākā starptautiskā projektā [“Pilsoniskās sabiedrības virzīts patieso labuma guvēju caurspīdīgums”](#) (*Civil society advancing beneficial ownership transparency*), ko vadīja starptautiskā organizācija “Transparency International”. Projekta noslēguma starptautiskās konferences paneldiskusijā [“Finanšu noziegumu ierobežošana Eiropā ar patieso labuma guvēju caurspīdīgumu”](#) (*Curbing financial crimes in Europe with beneficial ownership transparency*) kā eksperte piedalījās arī Reģistra galvenā valsts notāre. Diskusija bija veltīta tēmai, kā patieso labuma guvēju reģistri var efektīvi veicināt cīņu pret naudas atmazgāšanu un finanšu noziegumiem.

Ņemot vērā, ka starptautiskā konference notika nedēļu pēc tam, kad Eiropas Savienības Tiesa 22.11.2022. [spriedumā](#) atzina, ka Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas (jeb AML) 5. direktīvas norma par patieso labuma guvēju datu vispārpieejamu piekļuvi nav spēkā, NEBOT ekspertu tīkla sanāsmē un starptautiskajā konferencē tika daudz diskutēts par dažādu pasaules valstu un sociālo grupu reakciju uz spriedumu. Uzzinātais Reģistram ļāva arī [Latvijas sabiedrībai sniegt plašu informāciju](#) par starptautisko reakciju uz spriedumu un tajā atvērtajiem starptautiskajiem problēmlaukiem, kā arī starptautisko sabiedrību iepazīstināt plašāk ar Latvijas praksi un regulējumu par patiesajiem labuma guvējiem, kas rezultējās vairākās starptautiskās publikācijās, piemēram, [Francijas “Le Monde”](#), bet starptautiskā organizācija [“Open Ownership”](#) iesaistījās Reģistra iniciētajā sabiedriskajā diskusijā, kādu ceļu – datu atvērtības vai datu aizvērtības – vēlas iet Latvijas sabiedrība, gan paužot oficiālu viedokli vēstules veidā, gan starptautiski [popularizējot sabiedrības iesaistes ideju](#) sarežģīta jautājuma lemšanā.

2022. gadā Reģistrs saņēma arī vairākus starptautiskus sava darba vērtējumus, kas ļāva celt Latvijas valsts reputāciju starptautiskā arēnā.

Reģistrs ar datiem par uzņēmumiem un patiesajiem labuma guvējiem ļāva [Latvijas valstij saņemt trešo labāko vērtējumu pasaulē](#) starptautiskajā pētījumā “Globālais datu barometrs” (Global Data Barometer). Tajā vērtēts datu stāvoklis 109 pasaules valstīs, un Latvija kategorijā “uzņēmumu informācija” saņēmusi trešo labāko vērtējumu: Latvijai piešķirts 81 punkts, mazliet augstāku vērtējumu ar 83 punktiem ir saņēmusi Apvienotā Karaliste, visaugstāko novērtējumu – 91 punktu saņēmusi Dānija. Vidējais valstu vērtējums ir 26 punkti.

Savukārt Reģistra vestais maksātspējas reģistrs un tajā nodrošinātais datu caurspīdīgums [Latvijas valstij ļāvis saņemt augstāko novērtējumu](#) – 10 punktus no 10 – Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankas pētījumā par maksātspējas sistēmu.

4.3. Klientu komunikācija

Klientu komunikācijā galvenais informācijas kanāls ir iestādes oficiālā tīmekļvietne, jo tajā pieejami pakalpojumu apraksti “pa soļiem” ar pievienotām saitēm uz pakalpojumu saņemšanas vietnēm. Tādējādi klienti, ierakstot meklētājprogrammā pakalpojuma atslēgas vārdus, var nonākt Reģistra tīmekļvietnē un uzzināt nepieciešamo informāciju. Tīmekļvietnē ievietotie jaunumi tiek arī automatizēti nosūtīti pastāvīgajiem klientiem, tas ir, tiem, kuri pieteikušies jaunumu saņemšanai, uz e-pastiem. Ja klientam nepieciešama papildu konsultācija, tīmekļvietnē ir pieejami e-pasta adrese un tālrunis konsultācijām, kā arī 24/7 strādā virtuālais asistents UNA. Jaunumus un klientiem derīgu praktisko informāciju Reģistrs regulāri publicē arī savos profilos sociālajos tīklos Facebook un Twitter, iespēju robežās arī cenšoties atbildēt uz klientu jautājumiem sociālo tīklu vidē. Redakcionālo mediju palīdzību klientu komunikācijā Reģistrs izmanto būtisku un faktiski visu sabiedrību skarošu jaunumu gadījumos. Savukārt tiešā komunikācija ar klientu grupām notiek pēc nepieciešamības – reizēm pēc Reģistra iniciatīvas, reizēm pēc klientu iniciatīvas.

Klientu komunikācijā Reģistrs arī 2022. gadā turpināja stiprināt savus tiešos klientu komunikācijas un atbalsta kanālus, tas ir, pilnveidoja saturu pakalpojumu aprakstos iestādes tīmekļvietnē, pilnveidoja attālināto atbalstu e-pakalpojumos, strādāja pie kvalitātes uzlabošanas pa telefonu un e-pastā sniegtajās konsultācijās, kā arī par aktualitātēm informēja iestādes sociālo tīklu profilos un nosūtot jaunumus uz e-pastu pastāvīgajiem klientiem, kas pieteikušies jaunumu saņemšanai.

Ņemot vērā ‘konsultē vispirms’ principu un Reģistra moto “datus uzraugām, klientus konsultējam”, Reģistrs arī 2022. gadā turpināja skaidrot klientu mērķauditorijām uzņēmumu un biedrību reģistrēšanas praktiskos aspektus, piedaloties citu valsts pārvades iestāžu un uzņēmēju organizāciju organizētajos komunikācijas pasākumos jaunajiem uzņēmējiem un/vai biedrību dibinātājiem. Reģistrs atsaucās Ventspils Biznesa atbalsta centra aicinājumam un attālinātā seminārā [“Kā dibināt uzņēmumu”](#) konsultēja jaunos uzņēmējus Kurzemē, kā arī atsaucās Ekonomikas ministrijas aicinājumam un iesaistījās izglītojošas filma [“Kā dibināt un organizēt dzīvokļu īpašnieku biedrību darbu”](#) veidošanā.

Attīstot un pilnveidojot klientorientēto pieeju, arī 2022. gadā Reģistrs iesaistīja esošos un potenciālos klientus jaunā reģistrācijas e-pakalpojuma izstrādē. Iesaistes mērķis ir jaunās IT sistēmas būvniecībā balstīties uz klientu vajadzībām un izpratni, lai jaunais e-pakalpojums būtu klienta vajadzībām atbilstošs un lietošanā ērts.

2022. gadā Reģistrs VARAM veiktajā valsts iestāžu vērtējumā un [e-indeksa](#) pētījumā par 2021. gadu ieguva 12. vietu.

Gada sākumā Reģistrs klientiem prezentēja jauno stratēģiju. Sākotnēji tā tika prezentēta Reģistra [Konsultatīvajai padomei](#), kurā [pārstāvētas](#) uzņēmēju un juristu organizācijas, augstskolas, un [klientiem](#), tostarp pastāvīgajiem klientiem, ievietojot ziņu Reģistra tīmekļvietnes jaunumu sadaļā, kuras saturs automatizēti tiek piegādāts tiem klientiem, kuri ir pieteikušies iestādes jaunumu saņemšanai.

Pēc tam stratēģija tika prezentēta [Nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta sadarbības memoranda īstenošanas padomē](#), kā arī tika organizētas [tikšanās ar reģionālajiem nevalstisko organizāciju centriem](#) – Kurzemes NVO centrs, Zemgales NVO Centrs, Valmieras novada fonds, Dienvidlatgales NVO atbalsta centrs. Tikšanās laikā tika pārrunāta Reģistra stratēģija, tostarp pāreja uz tikai digitāliem pakalpojumiem, un klientu gatavība tai. NVO nozare akceptēja Reģistra pāreju uz tikai digitāliem pakalpojumiem, ņemot vērā valsts digitālo transformāciju, piemēram, obligāta e-adrese visām Reģistra reģistros reģistrētajām personām u.tml.

Tādējādi, Reģistra ieskatā, iestādei 2022. gadā ir izdevies iegūt jaunu konstruktīvu sadarbības partneri NVO nozarē. Ja iepriekš ikdienā lielākā sadarbība bija ar Konsultatīvo padomi, kas pārstāv uzņēmēju un juristu

organizācijas, kā arī Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameru, kas pārstāv uzņēmējus, tad 2022. gadā tika nodibināta papildu partnerība ar NVO reģionālajiem centriem, kuru uzmanības lokā ir biedrības un nodibinājumi.

Reģistrs 2022. gadā turpināja sadarbībā ar citām valsts iestādēm un privāto sektoru risināt arī ar ārvalstnieku dokumentu digitalizāciju Latvijā saistītās problēmas un ārvalstīs izsniegto e-parakstu atzīšanu Latvijā, lai uzlabotu e-vidi valstī kopumā. Minēto problēmu risinājumi ir ārpus iestādes kompetences jautājumi. Taču neesoši risinājumi valstī kopumā ietekmē Reģistra klientus, tā bremsējot iestādes stratēģisko mērķu – tikai digitāla reģistrācija – īstenošanu. 2022. gadā par šo problēmjaudājumu risinājumu rašanai tika sasaukta [Konsultatīvās padomes sēde](#). Taču Krievijas pilna apmēra karš Ukrainā, kas Reģistram nesa jaunus pienākumus sankciju jomā, iesāko pārrāva. 2023. gadā plānots turpināt darbu pie visām iesaistītajām pusēm pieņemama risinājuma atrašanas.

Pēc tam, kad 2022. gada 24. februārī Krievija sāka neprovocētu, netaisnu un apzinātu pilna mēroga agresijas karu pret Ukrainu, Reģistrs arī proaktīvi sasauca [Konsultatīvās padomes sēdi](#) ar mērķi identificēt, vai Krievijai sākot pilna apmēra karu Ukrainā, klientiem vai kādām klientu grupām nav radušās kādas specifiskas problēmas vai vajadzības, kurās svarīga Reģistra palīdzība.

Ņemot vērā [“Sabiedrības par atklātību – Delna” \(“Delna”\) rekomendācijas](#), Uzņēmumu reģistrs – kā arī partiju reģistra iestāde – 2022. gada maijā uzsāka brīvpieejā nodrošināt arī [politisko partiju sniegto informāciju par biedru skaitu atvērto datu formātā](#).

Tas, ka Reģistram rūp valsts pārvaldes darba procesu efektivitāte un klientorientēta pieeja, ir pamanīts arī uzņēmēju vidē, tāpēc Reģistrs kā eksperts kvalitatīvai diskusijai tika aicināts piedalīties [Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras diskusijā par valsts pārvaldes efektivitāti](#)

Pēc tam, kad Eiropas Tiesa 22.11.2022. [spriedumā](#) atzina, ka Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas (jeb AML) 5. direktīvas norma par patieso labuma guvēju datu vispārpieejamu piekļuvi nav spēkā, Reģistrs tīmekļvietnē informēja klientus par rīcību Latvijā, resp., ka Tieslietu ministrija sadarbībā ar Uzņēmumu reģistru un Finanšu ministriju [veiks Latvijas normatīvo aktu izvērtējumu](#) uzņēmumu īpašnieku publiskas pieejamības jomā un līdz turpmākam paziņojumam situācija nemainās, kā arī, ņemot vērā tēmas plašumu, informēja Latvijas sabiedrību [par starptautisko reakciju uz spriedumu un tajā atvērtajiem starptautiskajiem problēmļaukiem](#), izmantojot portāla Delfi Versiju sadaļu, kā arī [iniciēja diskusiju](#): kādu ceļu – datu atvērtības vai datu aizvērtības – vēlas iet Latvijas sabiedrība.

4.4. Darba devēja tēls

Visā pasaulē pēdējos gados aktuāla tēma kļūst darbinieku piesaiste. Tā rezultātā iestādes/organizācijas korporatīvajam zīmolam veidojas jauna apakššķautne – zīmols kā darba devējs jeb zīmols darbinieku acīm. Tas nozīmē, ka iestādes darbinieki ir gatavi iesaistīties darba devēja komunikācijas aktivitātēs, tostarp jaunu darbinieku piesaistes kampaņās, lai kopīgi – sapludinot iestādes vērtības un darbinieka individuālo dzīves stilu – veidotu iestādes kā darba devēja tēlu un caur vērtību prizmu kopīgi uzrunātu potenciālos darbiniekus.

2022. gadā Reģistrs sāka spert pirmos soļus šajā virzienā, sociālajos tīklos atklājot arī darbinieku neformālos pasākumus, piemēram, [brīvdienu pārgājienu](#), neformālu [Jāņu ielīgošanas pasākumu](#), arī vakanču [sludinājumos](#) iekļaujot darbiniekus – potenciālā darbinieka kolēģus, lai caur neformālu pieeju atklātu iekšējo kultūru jaunu darbinieku piesaistei.

Daļa darbinieku arī aktīvi iesaistās Reģistra sociālo tīklu komunikācijā, tīkšķojot un daloties ar Reģistra ierakstiem sociālajos tīklos. Iesaistīšanās ir brīvprātīga darbinieku izvēle, un brīvprātības principu nav plānots mainīt, ņemot vērā, ka Reģistrs stratēģijā kā mērķi ir definējis iesaistītus darbiniekus un kā darba devējs respektē darbinieka privātumu.

4.5. Iesaiste valsts pārvaldes īstenotajos projektos

Reģistrs citas valsts pārvaldes iestādes Latvijā un Eiropā ir definējis kā [sadarbības partnerus](#) politikas veidošanā un ieviešanā, tādēļ arī komunikācijā ar sabiedrību sadarbība ir būtiska. Kopīgas komunikācijas aktivitātes visbiežāk ir saistītas ar kādiem jauninājumiem valsts pārvaldē, kuros Reģistrs ir tieši vai netieši iesaistīts, kā arī ar valsts pārvaldes – kā kopīgas sistēmas – realizēto procesu skaidrošanu.

Reģistrs 2022. gadā turpināja aktīvi darboties dažādos valsts pārvaldes īstenotajos projektos. Līdzīgi kā iepriekšējos gados arī 2022. gadā Reģistrs iesaistījās Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM) virzītajās aktivitātēs, kas saistītas ar valsts iestāžu un sabiedrības pāreju uz digitālo dzīvesveidu – projektā “Dzīves situācijas”, veidojot e-pakalpojumu aprakstus atbilstoši klienta dzīves situācijai, programmā “Dari digitāli”, [mudinot uzņēmējus izmantot e-adresi](#) un [skaidrojot tās priekšrocības](#), kā arī [e-adreses un juridiskās adreses atšķirības](#).

Reģistra darbinieki kopā ar e-paraksta komandas kolēģiem un citiem aktīviem e-paraksta lietotājiem stādīja kokus, [mudinot klientus no papīra vides pārcelties uz e-vidi](#).

Reģistrs iesaistījās arī [sarunu festivālā “Lampa” Valsts Mājas teltī](#), piedaloties divos pasākumos – diskusijā un spēlē “[Viss ir slikti jeb kur ir tava biznesa atbildība?](#)” un improvizācijas teātra skeču sērijā “[Nākotnes birojs, nākotnes darbinieks](#)”, lai kopīgi ar citām valsts pārvaldes iestādēm runātu gan par sabiedrības līdzdalības lomu valsts pārvaldes procesos, kā arī caur smaidu skatītos uz valsts pārvaldē notiekošo transformāciju.

Salīdzinoši daudz 2022. gadā runājām ar sabiedrību par vērtībām – Reģistra, Latvijas, Eiropas. Reģistra darbinieki iesaistījās [Eiropas Komisijas rīkotajā ikgadējā pasākumā “Atpakaļ uz skolu / Atpakaļ uz universitāti 2022”](#), lai ar saviem stāstījumiem par Latvijas valsts pārvaldi, par Reģistru un iestādes digitālo transformāciju un par Eiropas Savienību, dotu savu artavu kopējā lietā. Reģistra ieskatā, kurš tad cits, ja ne paši valsts pārvaldes iestāžu darbinieki skaidros valsts pārvaldes darbu un Eiropas kopējās vērtības – brīvība, miers, cilvēka cieņa – jauniešiem.

Svinot Satversmei – 100 un valsts svētku nedēļu novembrī, Reģistra darbinieki iesaistījās arī [Tieslietu ministrijas kampaņā “Es, Tu un Satversme”](#), kurā vieslekciju formātā jauniešus iepazīstināja ar Latvijas valsts tiesisko pamatu – Satversmi, tās nozīmi, tajā ietvertajām vērtībām, un to, kā laika gaitā ir mainījusies Satversme, vērsot uzmanību uz pamattiesībām, vispārējiem tiesību principiem un Satversmes nozīmi ikviena Latvijas iedzīvotāja, tostarp arī skolēna, ikdienā.

Vērtību stāstu stāstījām arī solidarizējoties ar Ukrainu un iesaistoties [valsts pārvaldes kampaņā Ukrainas atbalstam](#) cīņā par suverenitāti

Turpinājām runāt ar jauniešiem – iesaistījāmies ikgadējās Ēnu dienas aktivitātēs, piedāvājot digitālu ekskursiju un praktiskus piemērus [profesiju transformācijām](#); vēlot veiksmes, [vērtējām jauniešu mācību uzņēmumu veikumu](#) izglītības organizācijas “Junior Achievement Latvia” organizētajā pasākumā.

Ar partneru – [Finanšu ministrijas programma Atkrāpies!](#), [VARAM programma Dari digitāli](#), valsts, pilsoniskās un [tiesiskās informācijas platforma “LV portāls”](#) – atbalstu pēc sadarbības mārketinga (*cross-marketing*) principiem popularizējām arī savus informācijas saņemšanas pakalpojumus informācijas tīmekļvietnē.

Reģistra atvērtība un iesaiste valsts pārvaldes kopējos procesos vainagojās ar tieslietu ministra [balvu "Jaunrade tiesiskai Latvijai"](#) par Reģistra kolektīva neatsveramu ieguldījumu sankciju piemērošanas jautājumu risināšanā. Publiskais un privātais sektors varēja piemērot sankcijas, pateicoties Reģistra veiktajai datu analīzei.

4.6. Mediju komunikācija

Arī 2022. gadā medijiem bija būtiska loma Reģistra komunikācijā ar sabiedrību. Žurnālistiem Reģistrs jaunumus skaidroja viedokļrakstos, preses relīzēs, sniedza [intervijas](#) un gatavoja [atbildes uz žurnālistu jautājumiem](#).

Reģistrs mediju komunikāciju turpināja attīstīt divos virzienos – specifiskas, šauram klientu (juristu) lokam svarīgas ziņas publicējot/skaidrojot iestādes tīmekļvietnē, sociālajos tīklos un nosūtot pastāvīgajiem klientiem e-pastā, savukārt tādu ziņu/jaunumu, kas ietver lielas sabiedrības daļas iesaistes potenciālu, skaidrojot redakcionālajos medijos, piemēram, [viedokļrakstos](#).

2022. gadā būtiski pieauga specializēto mediju interese pēc viedokļrakstiem – [juridiskiem skaidrojumiem](#), kā arī pieauga [ārvalstu mediju](#) interese par Reģistra praksi.

Tika attīstīts [saturs sociālajos tīklos](#), kā rezultātā 2022. gada beigās sociālajā tīklā Facebook bija 2823 sekotāju un Twitter – 3983.